

و اونون نسلین قالانلار ائله دیک (۷۷) و اونون ذکر خیرین ،
 گلن نسل لر آراسیندا باقی قویدوق (۷۸) هرا یکی عالمده نوح
 پیغمبره سلام اولسون (۷۹) بیز یا خشی عمل صاحب لرینه بو نوع
 جزای خیر و ثره ریک (۸۰) البته او بیزیم مومن بنده لریمیزدن
 ایدی (۸۱) سونرا قالانلارین هامیسین (طوفاندا) غرق ائله دیک
 (۸۲) و ابراهیم پیغمبر اونون حقیقی تابع لریندن ایدی (۸۳) وقتیکه
 سلیم و پاک قلب ایله پروردگاری طرفیندن خلقین هدایتی اوچون
 گلدی (۸۴) اونداه که آتاسینا و قومنا دئدی: سیز نه یه عبادت
 ائلیرسیز؟ (۸۵) آیا اللهین عبادتی عوضینه، باطل معبودلار
 اختیار ائله یبسیز؟ (۸۶) پس سیز عالم لرین پروردگاری باره سینده
 نمه گمان ائلیرسیز؟ (۸۷) ابراهیم اولدوزلارا بیر نظر سالدی (۸۸)
 سونرا دئدی که من مریضم (۸۹) جماعت اوندان اوز دوئندریب ،
 گئئدیلر (۹۰) ابراهیم بتخانایا گئدیپ و بت لره دئدی: سیز نییه
 غذا یئمیرسیز؟ (۹۱) سیز نییه دانیشمیرسیز؟ (۹۲) ابراهیم اونلارا
 قصد ائدیپ و (بالتا ایله) اونلاری ووروب سیندیردی (۹۳) سونرا
 جماعت خبردار اولوب، اونون دالیجا گئدیلر (۹۴) ابراهیم دئدی:
 آتاسیز او شیئلره عبادت ائلیرسیز که ئوز الیزله یونوبسوز؟ (۹۵)
 بیر صورتده که سیزی و او شیئلری که دوزلدیرسیز، هامیسین الله
 یارادیپ (۹۶) جماعت دئدیلر: که بیر اود کوره سی قاییرین و
 اونی اوتون ایچینه آتون (۹۷) (نمرود جماعتی) ابراهیمه حیله
 ائتمک ایسته دیلر و بیز اونلاری ذلیل و ناکام ائله دیک (۹۸)
 ابراهیم دئدی: من پروردگاریم طرفینه گئدیرم (پروردگاریمین
 امریله بو ئولکه دن، عراق عربدن چیخیپ شاما، سوریه یه گئدیرم)
 او منی هدایت ائلیه جک (۹۹) پروردگارا، منه صالح اولاد عطا
 ائله گینن (۱۰۰) بیز ابراهیمه بیر متین و حوصله لی و رفتاری
 ملایم اولان اوغلانین ولادتینه بشارت وئردیک (۱۰۱) ائیله که
 (اسماعیل) رشد و کمال حدینه یئتیشدی، ابراهیم دئدی: او غلوم ،
 من یو خودا گوئردوم که سنی (الله یولوندا) قربان کسیرم . باخ
 گوئر سنون نظرین بو باره ده نمه دیر؟ اسماعیل دئدی: آتا، هر نه
 که سنه امر اولوب (هر نه یه مامورسان) عمل ائله گینن، ان شاء الله
 منی صبر ائدنلردن تاپارسان (۱۰۲)

ائيله كه هرايكيسي اللهين امرينه تسليم اولدولار، ابراهيم اوغلونى (مينا داغيندا) قربانلىق قصديله اوزى قورلى بئره سالدى (۱۰۳) بيز ابراهيمى سسله ديك كه اى ابراهيم (ال ساخلاگينن) (۱۰۴) حقيقتا سن ئوز يوخو ماموريتيوى ياخشى وجه ايله عمل ائله دين و بيز ياخشى عمل صاحبلىرينه بو نوع جزاى خير وئره ريك (۱۰۵) البته بو عمل ابراهيم اوچون بيوك و آشكار امتحان ايدى (و مومنلرين ايمانين و اخلاصين و جانندان و مالندان و اولادندان كئچمكلرين سيناماق و يوخلاماق اوچون، مقياس و ئولچودور) (۱۰۶) و بيز بير بيوك قربانلىق اونا عوض وئرديك. (۱۰۷) و اونون ذكرخيرين گلن نسللر آراسيندا باقى قويدوق (۱۰۸) ابراهيم پيغمبره هرايكى عالمده سلام اولسون (۱۰۹) بيز ياخشى عمل صاحبلىرينه بونوع جزاى خير وئره ريك (۱۱۰) البته او بيزيم مومن بنده لريميزدن ايدى (۱۱۱) و ابراهيمه اوغلى اسحاقى كه صالح پيغمبرلردنيدى، بشارت وئرديك (۱۱۲) و بيز ابراهيمه و اسحاقه چوخلى خير و بركت وئرديك. اونلارين اولاديندان، بعضى سى صالح اولدولار و بعضيلرى آشكارا ئوزلرينه ظلم ائله ديلر (۱۱۳) و بيز موسى پيغمبره و هارونه منت قويدوق (۱۱۴) و هر ايكيسين و قوملارين بيوك مصيبتدن نجات وئرديك (۱۱۵) و او ايكيسينه كمكلىك ائله ديك تا غالب اولدولار (۱۱۶) و اونلارا بيانى (وكلامى) آيدين اولان كتابى (توراتى) عطا ائله ديك (۱۱۷) و هرايكيسين دوغرى يولا هدايت ائتديك (۱۱۸) و اونلارين ذكر خيرين گلن نسللر آراسيندا باقى قويدوق (۱۱۹) (هرايكى عالمده) موسى پيغمبره و هارونه سلام اولسون (۱۲۰) بيز ياخشى عمل صاحبلىرينه بونوع جزاى خير وئره ريك (۱۲۱) البته اونلار بيزيم مومن بنده لريميزدن ايديلر (۱۲۲) و الياس اللهين پيغمبرلريندن ايدى (۱۲۳) او زمانيكه ئوز قومنا دئدى: آيا الله تعالى دان قورخمورسوز؟ (۱۲۴) گوئل خالقى ترك ائديب "بعل" آدلى بته عبادت ائليرسيز؟ (۱۲۵) الله سيزين پروردگاريز و كئچميش آنا، بابالاريزين پروردگارى دير (۱۲۶)

الیاس پیغمبرین قومی اونی تکذیب ائله دیلر (و بوسببه جهنمده) حاضر اولانلاردان اولدولار (۱۲۷) اللهین پاک و مخلص بنده لریندن سوای (۱۲۸) و اونون ذکر خیرین گلن نسلر آراسیندا باقی قویدوق (۱۲۹) (هرایکی عالمده) الیاس پیغمبره (و آل یاسینه) سلام اولسون (۱۳۰) بیز یاخشی عمل صاحبیرینه بونوع جزای خیر وئره ریک (۱۳۱) البته او بیزیم مومن بنده لریمیزدن ایدی (۱۳۲) و لوط، اللهین پیغمبرلریندن ایدی (۱۳۳) زمانیکه (ایسته دیک اونون قومنا عذاب ائده ک) اونا و اهل بیتنین هامیسینا نجات وئردیک (۱۳۴) مگر اونون عجوزه عیالینا که عذابدا قالانلاردان اولدی (۱۳۵) سونرا یئرده قالانلارین هامیسین هلاک ائله دیک (۱۳۶) سیز، سحر چاغیلاری اونلارین ئولکه لریندن کئچیرسیز (۱۳۷) و هابئله گئجه چاغیلاری بس نییه عاقلانه فکر ائله میرسیز؟ (۱۳۸) و یونس، اللهین پیغمبرلریندن ایدی (۱۳۹) زمانیکه (عذابین آثارین گوئردی، اجازه سیز ماموریتین ترک ائدیب) قاجدی (مسافرلر ایلده) دوئلی اولان گمیه سوار اولدی (۱۴۰) ائيله که (گمی نی، غرق اولماق تهدید ائله دی، مسافرلر) پوشک آندیلار و پوشک یونسین آدینا چیخدی و اونی توتوب، دریایه آندیلار (۱۴۱) ناققا بالیق اونی کامینا چکدی و او ملامت اولونموش ایدی (۱۴۲) اگر او (ناققانین قارنیندا، محبسه) اللهه عبادت ائدنلردن اولماسایدی (۱۴۳) قیامت گونونه کیمی ناققانین قارنیندا قالاردی (۱۴۴) بیز اونی (نئچه گوندن سونرا ناققانین قارنیندان قورتاریب) چوئه ئوتوردوک او حالدا که بئر مریض ایدی (۱۴۵) و اونون اوچون او چوئه بلوط آغاجی کوورتدیک (۱۴۶) سونرا بیز اونی یوز میندن آرتیق جماعتین (نینوا اهلی نین) هدایتی اوچون گوئندر دیک (۱۴۷) چون او جماعت ایمان گتیردیله، بیز اونلاری تعیین اولموش مدنه کیمی ئوز نعمتلیریمیزدن بهره لی ائله دیک (۱۴۸) (یا پیغمبر بو مشرکلردن) سوئ روشکین، آیا قیز اولادی پروردگاریوین دیر و اوغلان اولادی اونلارینکی؟ (۱۴۹) یا که بیز ملکلری یاراداندا، اونلار شاهد و حاضر ایدیلر؟ (که ملائکه قیزلار صورتینده خلق اولونوبلار؟) (۱۵۰) بیلین که اونلاریالاندان و افترا اوچون بو سوئلری دئییرلر (۱۵۱) که الله ئوزی اوچون اولاد اتخاذا ائدیب و مسلما "اونلار یالان دئییرلر (۱۵۲) آیا الله تعالی قیزلاری، اوغلانلارا ترجیح وئردی؟ (۱۵۳)

نه اوچون بو جور جاهلانه (و سفیه) قضاوت ائلیرسیز (۱۵۴)
 بس نییه (فکر ائدیپ و) متذکر اولمورسوز؟ (۱۵۵) یا سیزین آشکار
 دلیل و برهانیز واردیر؟ (۱۵۶) پس ئوز کتابیزی (و برهانیزی)
 گتیرین اگر سیز دوغری دئییرسیز (۱۵۷) و (بوندان آرتیق) الله ايله
 جن لرین آراسیندا، نسب قائل اولدولار. بیر صورتده که اونلار
 بیلیرلر، قیامتده (حساب، کتاب اوچون) حاضر اولاجاقلار (۱۵۸)
 الله تعالی پاک و منزّه دیر، او اوصافدان که (مشرکالر) توصیف
 ائلیرلر (۱۵۹) اللهین پاک و مخلص بنده لریندن سوی (۱۶۰)
 البته سیز و معبودلاریز (۱۶۱) قادر دئیل سیز اونلاری اغفال ائدیپ،
 یولدان چیخارداسیز (۱۶۲) مگر او کسی که جهنمه دوشمه لیدیر
 (۱۶۳) بیز ملائکه دن، بیر ملک یوخدور مگر اونون اوچون معلوم
 مکان و مقام (معین شغل) واردیر (۱۶۴) و بیز هامیمیز صف لرده
 قرار تاپیب (۱۶۵) و هامیمیز (دستجمعی) الله عبادت ائله ریک
 (۱۶۶) کافرلر دئییرلر: (۱۶۷) اگر کئچمیشلردن بیزیم یانیمیزدا
 کتاب اولسایدی (۱۶۸) مسلما بیزده اللهین پاک و مخلص بنده لریندن
 اولاردیق (۱۶۹) ولی (یالان دئییرلر) اونلار قرآنه کافر اولدولار
 و یاخین گله جکده کیفرلرین گوئروب و بيله جکلر (۱۷۰) البته
 بیزیم کلامیمیز او بنده لره که قبلا رسالته گوئندر دیک، بو ایدی:
 (۱۷۱) که بیزیم طرفیمیزدن اونلارا یاردیم اولاجاق (۱۷۲) و مسلما
 بیزیم قشونوموز همیشه موفق و غالب دیلار (۱۷۳) پس سن بیر مدته
 کیمی اونلاردان اوز دوئ ندرگین (۱۷۴) سن اونلارین عذابین (و
 باسیلماغین) گوئر سن و اونلاردا تنزلیک ايله سنون فتحیوی گوئرلر
 (۱۷۵) آیا کافرلر بیزیم عذابیمیزی ایسته مکده تله سیرلر؟ (۱۷۶)
 ائيله که بیزیم عذابیمیز اونلارین ئولکه لرینه یئتیشدی، اوندان
 اخطار اولونموشلارین پیس گونی اولاجاق (۱۷۷) پس سن بیر مدته
 کیمی اونلاردان اوز دوئ ندرگین (۱۷۸) سن اونلارین عذابین (و
 باسیلماغین) گوئر سن و اونلاردا تنزلیک ايله سنون فتحیوی گوئرلر
 (۱۷۹) پاک و منزّه دیر سنون پروردگارین او پروردگاری که قدرتلی
 و مبرا دیر او صفتلردن که توصیف ائلیرلر (۱۸۰) اللهین سلامی و
 رحمتی پیغمبرلره گل سین (۱۸۱) و مخصوص حمد و ثنا الله اوچوندور
 که اهل عالمین پروردگاری دیر (۱۸۲)

باغیشلیان رحم ائدن تانری آدینا

ص (مبارک سوره نین آدی و قرآنین رموزیندن واسراریندندیر)
 آند اولسون قرآنه که الهی ذکر ائدن و نصیحت و تذکر و ثرندیر
 (۱) ولی او کسلی که اونا کافر اولدولار، اهل غرور و تکبر و اهل
 شقاوت دیلر (۲) او قوملاردان چوخلارین (کفرلرینه گویره) هلاک
 ائله دیک و (عذاب نازل اولان وقت، الهی کمک) چاغیردیلار،
 ولی اونداهما قاجاق یوللاری یوخ ایدی (۳) (مکه اهلی) تعجب
 ائله دیلر که اونلارین ئوزلریندن اونلارا اخطار ائدن گلدی و کافرلر
 دئدیله: بو کیشی یالانچی جادوگر دیر (۴) او بیزیم نئجه
 معبودلاریمیزی تکجه بیر الله بیلیر، واقعا "بو تعجب لسی بیر شئی
 دیر (۵) اونلارین بیوک باشلاری بئله نظر و ثرندیلر که ئوز یولوزا
 ادامه و ثرین و معبودلاریزین عبادتینده برک و ثابت اولون، بو بیر
 اتفاقی ایشدیر (بو ایشلردن چوخ اولار) (۶) بو جور سوؤزلری بیز
 آخرداکی ملتدن (مسیحیلردن) انشیتمه میشیک. بو سوؤزلر یالان
 و افترادن سوای بیر زاد دئیلر (۷) آیا بیزیم آرامیزدان، قرآن
 فقط اونا نازل اولدی؟ (ائيله دئیل) بلکه بو کافرلر، قرآنین وحی
 اولماغیندان شک و شبهه ده دیلر و هنوز (عذابین طعمین) دادما یبلار
 (که یقین ائله لر) (۸) آیا قدرتلی و بذل و بخشش ائدن
 پروردگار یوین رحمت خزانه لری اونلارین یانیندا دیر (که هر کسه
 ایستیه لر، باغیشلیالار) (۹) آیا گویلرین و پئترین حکومتی و هر نه
 که اونلارین آراسیندا وار، اونلارینکیدی؟ (اگر اوجور اولسا) اونداهما
 گرک هر وسیله ایله اولوب، گویه چیخالار (۱۰) احزابین قشونی
 (مشرکلر) بو یئرده مغلوب اولوب، قاجاقلار (۱۱) بونلاردان
 قابق نوحون قومی (نوح پیغمبری) عاد قومی (هود پیغمبری) و
 فرعون که قدرت صاحبی ایدی (مخالفلری دیواره میخلاردی)
 (موسی پیغمبری) تکذیب ائله دیلر (۱۲) و ثمود طایفه سی و لوط
 پیغمبرین قومی و ایکه شهرین اهالیسی که مختلف فرقه ایدیلر،
 هامیسی اونلار تکی ایدیلر (۱۳) اونلارین هامیسی پیغمبرلری
 تکذیب ائتمکدن سوای آیری ایشلری یوخ ایدی. بو جهته مستحق
 عذاب اولدولار (۱۴) اونلارین، گویون بیرجه شدتلی سسیندن
 سوای، انتظارلاری یوخ دور که اونداهما تامل و فرصت پئری اولماز (۱۵)
 کافرلر (تمسخر ایله) دئدیله: پروردگارا، بیزیم پاییمیزی (بهشت
 سهمی میزی) و ثرمکه تلسکین و اونی حساب گونوندن قابق بیزه
 گوئندرگین (۱۶)

(یا پیغمبر) اونلاریس سوزلرینه صبرین اولسون و بیزیم بنده میز، داود پیغمبردن یاد ائتگینن که او (رسالت امرینده) چوخ استقامتلی و متین ایدی و همیشه الله توبه و انابه ائلردی (۱۷) حقیقتده بیز داغلاری اونون امری آلتیندا قرار وئردیک تا گئجه و گونوز اونيله الله عبادت ائله سینلر (۱۸) و قوشلار اونون اطرافیندا جمع اولوردولار و هامیسی الله طرف رجوع ائدنیدلر (۱۹) و اونون سلطنتینی تقویت ائله دیک و اونا حکمت و حق و باطل آراسیندا (عدالتله) قضاوت و حکم ائتمک قدرتی عطا ائله دیک (۲۰) (یا پیغمبر) آیا او ایکی نفر شکایت چی نین حکایتین ائشیدیسن که (گئجه چاغی خبرسیز) محرابین اوستوندن داود پیغمبرین یانینا گلدیلر؟ (۲۱) چون بی موقع داودون (اطاقینا) داخل اولموشدولار، داود پیغمبر اونلاردان قورخلو اولدی. دئدی: قورخماگینن، بیز ایکی نفر شکایتچی بیک که ایکی میزدن بیرى او بیرینه زور دئییر (قضاوت اوچون گلمیشیک) بیزیم آرامیزدا عدالتله حکم ائله و زور دئمه گینن و بیزی ده وزیولا هدایت ائله (۲۲) منیم بو قارداشیمین دوقسان دوققوز قویوئی وار و منیم بیرجه قویونوم واردیر. قارداشیم منه دئییر که اونی وئرگینن منه و منه زور دئییر (۲۳) داود دئدی: البته او سنه ظلم ائلیر که سنون قویونووی ایستیر ئوز قویونلارینا قاتسین. چوخلی شریک لردن واردیر که بیر، بیرینه زور دئییرلر، او کسلردن سوای که ایمان گتیریب صالح عمل انجام وئریرلر و اونلارین عده لریده چوخ آز دیر (او ایکی ملک لر بیر، بیرینه باخیب گولدولر) داود پیغمبر آنلادی که بیز اونی امتحان ائلیردیک، بو جهته پروردگاریندن باغیشلانماق ایسته دی و تواضع حالیندا سجده ائدی، توبه و انابه ائتدی (۲۴) بیز بو ترک اولانی اونا باغیشلادیق، البته اونون بیزیم یانیمیزدا چوخ ارجی و یاخشى منزلتی واردیر (۲۵) (امر ائله دیک) یا داود بیز سنه یئر اوزونده خلافت وئر دیک. پس سن خلقین آراسیندا حقله و عدالتله قضاوت و حکم ائتگینن و هیچوقت حواش نفسه تابع اولماگینن که سنی اللهین یولوندان آزقین سالار. مسلما او کسلری که اللهین یولوندان آزقین دوشورلر، چون حساب گونون یاددان چیخاردیرلار، اونلار اوچون شدتلی عذاب اولاجاق (۲۶)

بیر گویی و یتری و اوندارین آراسیندا اولانلاری بیهوده و باطل خلق ائله مه میشیک . بونلار کافرلرین گمانیدیر . وای اولسون ؟ او کافرله جهنم اوتونون عذابیندن (۲۷) آیا بیز ایمان گتیرنلری و صالح عمل صاحبلرین یئر اوزونده . مفسد لر کیمی قرار وئره ده بیک یا الله تعالی دان قورخان انسانلاری . فسق و فجور ائدنلریله برابر قرار وئره ریک ؟ (ابدا) (۲۸) قرآن بیر برکتلی کتابدیر که سنه گوئ ندر دیک تا خلق اونون آیه لرینده درین فکر ائده لر و عقل صاحب لری حقایقه متذکر اولالار (۲۹) بیز داود پیغمبره (اوغلی) سلیمانی باغیشلادیق . اوچوخ یاخشی بنده ایدی واللهین درگاهینا چوخ رجوع ائلردی (۳۰) وقتیکه اصیل آنلاری ایکنیدی چاغی سلیمانله گوئ ستر دیلر (۳۱) سلیمان دئدی : اصیل آنلارا منیم علاقم و محبتیم باعث اولدی که پروردگاریمین ذکریندن غافل اولام نا گون باتدی (نماز قیلما دیم) (۳۲) (سلیمان دئدی) اونلاری منیم یانیم قیطرین و اونلارین قیچلارینا و بویونلارینا ال چکیب هامیسین صدقه وئردی و باغیشلا دی (۳۳) بیز سلیمان پیغمبری امتحان ائدیب اونون تختخوابی اوسته (بیر اوشاق) جسدی سالدیق و او (ئوز دئدیگیندن پشیمان اولوب و) توبه ائله دی (۳۴) عرض ائله دی پروردگارا ، منی باغیشلاگین و منه ائيله حکومت و سلطنت وئرگین که مندن سونرا هیچ کسه یئتیشمه (وئرمه میسن) مسلما سن عوض سیز باغیشلیانسان (۳۵) بیز (قدرتلی) یئلی سلیمانین اختیاریندا قویدوق تا اونون امریله هر یئره ایستیردی ، آرام حرکت ائله سین (و اونون بساطین آپارسین) (۳۶) و شیادلاری و بوتون معمارلاری و اوزگونچیلری اونون امری آلتیندا قرار وئردیک (۳۷) و آیری شیادلاری که اونون قید و بندینده ایدیلر (۳۸) (دئدیک که) بو دور بیزیم عطایامیز ، اونلاری هر کسه ایستیریسن ، باغیشلاگین و هر کسدن ایستیرسن ، منع ائتگین که حدسیز و حسابسیز عطایا دیلار (۳۹) البته اونون بیزیم یانیمیزدا چوخ ارجی و یاخشی منزلتی واردیر (۴۰) (یا پیغمبر) بیزیم بنده میز ایوب پیغمبردن یاد ائتگین ، اوندان که پروردگارین چاغیریب دئدی : پروردگارا ، شیطان منه رنج و عذاب یئتیریپ (سن ئوزون منه شفا وئرگین) (۴۱) (الله بویوردی) آیا قیوی یئره و ورگین (یئردن سو چیخار) او ساووق سوايله غسل ائدیب و ایچگین (تاساغ و سلامت اولوب و شفا تاپسان) (۴۲)

بیز ایوب پیغمبرین اولادینی (که تۆلموشدولر) و اونلاری
 مثلینی اونلاریله برابر اونا باغیشلادیق . بو باغیشلاماق بیزیم
 طرفیمیزدن رحمتیدی و تذکر ایدی عقل و فراست صاحبیرینه (۴۳)
 (ایوبه دئدیگ) بیز دسته نازک آغاچ الیوه آلیت . عبالیوه وورگین
 نا آندیوی سیندیرمیا سا . بیز اونی چوخ صبرلی و دوؤ زوملی
 تاپدیق ، او چوخ یاخشی بنده ایدی و همیشه اللهین درگاهینا رجوع
 ائلردی (۴۴) و بیزیم بنده لریمیر : ابراهیم و اسحاق و یعقوب
 پیغمبرلردن یاد ائتگین که استقامت صاحبیدیلر (عبادنده) و
 بصیرت اهلیدیلر (دین امرینده) (۴۵) بیز اونلاری آخرت ائوین
 ذکرینده خالص و پاک ائتدیگ (۴۶) و اونلار بیزیم یانیمیردا انتخاب
 اولموش و یاخشی بنده لردنیدیلر (۴۷) و اسماعیل و الیسع و ذالکفل
 پیغمبرلردن یاد ائتگین که هامیسی یاخشی بنده لردنیدیلر (۴۸)
 بونلارین هامیسی تذکر و یاده گتیرمکدیر و عاقبت خیر پرهیزگارلار
 اوچوندور (۴۹) همیشه لیک بهشت باغلاری که قابولاری اونلارین
 اوزلرینه همیشه آچیق دیر (۵۰) او بهشتلرده (تختلر اوستونده
 بالشلره) تکیه و ثریب و چوخلی میوه لر و نوشابه لرله پذیرالیق
 اولارلار (۵۱) گوؤزل و یاشیت (هم سن) حوریلر اونلارین خدمتینده
 اولاجاقلار (۵۲) حساب گونی اوچون و ثریلن گوؤزل وعده لر بونلار دیر
 (۵۳) البته بونلار بیزیم باغشلادیغیمیز نعمتلر و روزیلردیر که
 قطع اولان و قورتولان دئیل لر و همیشه لیک دیر (۵۴) بو ذکر اولان
 (نعمتلر) بهشت اهلی اوچوندور و البته کفر اهلی نی و گردنکشلرین
 وضعی چوخ وحیم دیر (۵۵) اونلاری جهنمه آتارلار که چون بیس
 مکاندیر (۵۶) بو جهنمی لر گرک جهنمین داغ و مخلوط سویون
 دادالار (۵۷) و کافرلر اوچون آیری عذابلاردا واردیر (۵۸)
 (اونلارا عتاب اولار) بونلار بیز دسته کافرلردنیدیلر که اجبارا
 سیزایله جهنمه داخل اولورلار (کافرلرین رئیس لری دئیلر) بیچاره
 لرین وای اولسون حاللارینا ، حتما اوتا دوشه جکلر (۵۹) تازه
 واردلر دئیلر) وای اولسون سیز بیچاره لرین حالینا که جهنمه
 ده بیزدن قایاغا دوشوبسوز و چوخ بیس قرارگاهیز واردیر (۶۰)
 (تابع لر) دئیلر : پروردگارا . او کسی که (باعث اولدی بیز جهنمه
 داخل اولاق و) بو اوتی بیزه توش ائله دی ، اونون اود عذابینی
 نجه برابر آرتیرگین (۶۱)

جهنمی لر دئییرلر: بیره نه اولوبدی، او کیسیلری که بیز اونلاری (دنیا ده) شرورلردن حساب ائلیردیک، بوردا گو،رمیریک؟ (۶۲) اونلاری که بیز مسخره ائلیردیک (هارا گئتدیلر) یا بیزیم کو،زلیمیز اونلارا ساتاشمیر؟ (۶۳) سو نوع سو،زلی و خصومت لیک جهنمی لر و اود اهلی نین آراسیندا حتمی دیر (۶۴) (یا پیغمبر) دنگینن، بوندان غیر دئیل که من تکجه خلقی آگاه ائدن و اخطار ائدتم، بیز و قهار الله تعالی دان سوای هیچ معبود یوخدور (۶۵) گویلرین و یئرین و اونلارین آراسیندا اولانلارین پروردگاری، قدرتلی و باغیشلیان الله دیر (۶۶) دنگینن، او خبر که ذکر اولدی (قرآن، آدمین خلقتی، قیامت، حساب، بهشت و جهنم) چوخ بیوک خبردیر (۶۷) سیز اوندان اوز دو،ندریرسیز (۶۸) منیم یوخاری عالمدن هیچ نوع خبریم یوخ ایدی، اوندان که (ملکک آدمین خلقتی باره سینده) خصومت و مخالفت ائلیردیلر. (۶۹) تکجه بونا خاطر که من آشکار اخطار ائدتم، منه وحی اولور (۷۰) او زمانی که پروردگارین ملککله دئدی که من پالچیقدان بشر خلق ائده جگم (۷۱) ائيله که اونون خلقتین کامل ائله دیم و ئوز رو حومدن اونا وئردیم. هامیز اونا سجده ائدین (۷۲) ملککین هامیسی اونا سجده ائله دیلر (۷۳) مگر ابلیس که تکبرلیک ائدی و کافرلردن اولدی (۷۴) الله بویوردی: ای ابلیس نه باعث اولدی، اونا که من ئوز ایکی (قدرت و رحمت) الیمله خلق ائله میشم، سجده ائتمیه سن؟ آیا تکبرلیک ائله دین یا ئوزووی اوندان چوخ یوخاری گو،ردون (۷۵) ابلیس دئدی: من اوندان یاخشییام. منی اوتدان خلق ائدیبسن و اونی پالچیقدان (۷۶) الله بویوردی: بوردان چیخ گئت که سن قاوولموشسان (۷۷) منیم لعنتیم قیامت گونه کیمی سنه حتمی دیر (۷۸) ابلیس دئدی: پروردگارا، قیامت گونه کیمی منه مهلت وئرگینن (۷۹) الله بویوردی: سنه مهلت وئیرم (۸۰) تا تعیین اولموش گون و معلوم اولان وقته کیمی (۸۱) ابلیس دئدی: سنون عزتیوه و جلالیوه آند اولسون که آدم اولادی نین هامیسن آل ائدی، یولدان چیخاردارام (۸۲) مگر سنون بنده لریندن اونلار که مخلص دیلر (۸۳)

الله بویوردی: حق دیر و منده حق سوئز دئییرم (۸۴)
جهنمی حتما " سنله و سنون بوتون تابع لرینله دولدوراجاغام (۸۵)
دنگینن، من رسالتیم اوچون سیزدن اجر و مزد ایستمیرم و اهل
تکلیف ده دئیلم (باشقا اشخاصه باغلی و متکی دئیلم) (۸۶) قرآن
تذکر و نصیحت دن سوای اهل عالم اوچون گوئندر یلمیوب (۸۷)
البته اونون وئردیگی خبرلرین صدقینه بیر زماندان سونرا آگاه
اولار سیر (۸۸)

۲۵- آیه
۱۱۷۲- کلمه

۳۹- زمر سوره سی
۶- بعثت ثیلی

باغیشلیان رحم ائدن تانری آدینا

بو کتاب قدرتلی و حکمتلی الهین طرفیندن نازل اولوب
(۱) بیز بو کتابی حقله سنه گوئندر دیک. دینده خالص اولان
حالدا الله عبادت ائتگینن (۲) آگاه اولگینن که خالص دین تکجه
الله اوچوندور و او کسلر که الله تعالی دان سوای آیری معبودلار
ئوزلری اوچون دوست و آرخا اختیار ائلیرلر و دئییرلر که بیز اونلارا
عبادت ائتمیریک مگر بونا خاطر که شفاعتله بیزی الله یاخین ائده
لر (الله اونلارین دلیل لرین قبول ائتمز) البته الله تعالی حکم
ائدر اونلارین آراسیندا، او زاددا که کافرلر اختلاف ائدیرلر و
مسلم الله او کسی که چوخ یالان دانیشان و چوخ کفر ائدندیر، دوز
یولا هدایت ائله مز (۳) اگر الله ایسته سئیدی که اولاد اتخاذائده،
مسلم ئوزی یاراتدیقی بنده لریندن هر کسی ایستیردی، انتخاب
ائدردی. پاک و منزّه دیر او الهی که واحد قهار دیر (۴) گویلری
و یئری حقله یاراتدی. گئجه نی، گونوزه داخل ائدر و گونوزی گئجه
یه، گونی و آیی تحت امر قرار وئردی. هره سی (ئوز مداریندا)
تعیین اولموش مدته کیمی حرکت ائدر. بیلین و آگاه اولون که الله
تعالی قدرتلی و باغیشلیان دیر (۵)

الله تعالى سیز نوع بشری بیر نفدن خلق ائتدی، سونرا اونا جفت (حیات یولداشی) قرار وئردی و سیزین استفاده ز اوچون چارپالاردان سگز جفت یاراتدی. سیزی آنالاریزین قارنیندا اوج قارنلیق آراسیندا یارانش، یارانیشین دالیجا خلق ائتدی. بو قدرت صاحبی الله تعالى، سیزین پروردگار یزدیر. وارلیق ملکی اونوندور. اوندان سوای هیچ معبود یوخدور (بو حقایقی بیلندن سونرا) پس هارا منصرف اولونورسوز؟ (۶) و اگر سیز نوع بشر تماما" کافر اولاسیز، الله تعالى سیزین عبادتیزه هیچ احتیاجی یوخدور ولی کفر و ناشکرلوگی بنده لریندن قبول ائله مز و اگر اونون نعمت لری نین شکرونی یئرینه یئتیره سیز، سیزین اوچون یاخشیدیر. (قیامت گونی) هیچکس، هیچ کسین گناه یوکونی گوتورمیه جک و سیز هامیز ثولندن سونرا اللهین طرفینه رجوع ائده جکسیر و او سیزین عمل- لریزدن و جزا لریندن سیزه خبر وئره جک. مسلما الله خلقین او رهک اسراریندن کاملا" آگاهدیر (۷) هر وقت انسانا بیر ضرر یا مصیبت یئتیشه (الترین آجیب) التماس ائدن حالدا پروردگارین چاغیرار. ائله که الله ئوز طرفیندن اونا نعمت وئردی (و گرفتار لیقین برطرف ائتدی) اوندان قابق التماس ایله پروردگاری چاغیرماقی بکلی یادیندن چیخاردار و الله اوچون شریک لر قرار وئرن تا خلقی الله یولوندان چیخاردیب ضالته سالا (یا پیغمبر) دئگین، ئوز کفرون ایله (دنیا دن) آزجا بهره آپار، آنجاق سن جهنمه اود اهلیندن سن (۸) آیا او کسی که گئجه چاغیندا سجده و اقامه حالیندا الله عبادت ائیر و آخرتدن قورخور و پروردگارین رحمتینه امیدی وار (کافر لریله برابر اولایلر؟) دئگین، آیا او کس لری که بیلیرلر (علم و دانش اهلیدیلر) و او کس لری که بیلیمیرلر و جاهل دیلر، برابر دیلر؟ بو حقیقت لره تکجه علم و دانش صاحب لری متذکر اولارلار (۹) دئگین، ای او بنده لری که ایمان گتیری بسیز، پروردگار یزدن قورخون و پرهیزگار اولون. او کس لر اوچون که یاخشی لیق و احسان ائیلرلر، بو دنیا ده و آخرت ده یاخشی لیق لار واردیر و اللهین زمینی و ملکی چوخ بیوک و وسعتلی دیر (هر یئرده که ایمان ساخلا ماق چتین اولدی، باشقا شهر لره کوچ ائدین) مسلما الله تعالی صبر و استقامت ائد نلرین اجر و ثوابین تمام و کمال و حساب سیز اونلارا وئره جکدی (۱۰)

(یا پیغمبر) دنگین ، منه امر اولونوب که الله عبادت ائدیپ و دینی می اونا خالص ائدم (۱۱) و امر اولونموشام که مسلمانلارین اولینجیسی اولام (۱۲) دنگین ، من حقیقتا بیوک گونون عذابیندن قورخورام که پروردگاریمه عاصی اولام (۱۳) دنگین ، من اخلاص ایله الله عبادت ائدیپ و دینی می اونا خالص ائدیرم (۱۴) (ای کافرلر) سیزده هرزادی که ایستیرسیز ، الله تعالی دان سوای عبادت ائدین دنگین ، مسلما " زیانکارلار او کسلردیلر که قیامت گونی ئوزلرینه و خانواده لرینه زیان و وردولار . بیلین و آگاه اولون که آشکار و بیوک زیانکارلیق همین بودور (۱۵) جهنمین اوتی (و توسوسی) اونلارا اوستدن و آشاغیدان قارانلیق سالار . بو او اوددیر که الله ئوز بنده لرین ، اونون شدتلی عذابیندن قورخودور . ای منیم بنده لریم ، مندن و منیم عذابیمدن قورخون (۱۶) بشارت اولسون او کسلره که آرقین و ظالم رهبرین اطاعتیندن چکین دیلر و توبه ائدیپ ، الله طرفینه گلدیلر (یا پیغمبر) منیم مؤمن بنده لریمه بشارت وئرگین (۱۷) او کسلره که حق سوءزی ائشیدیپ و اونلارین یاخشی سینا تابع اولورلار و عمل ائلیلر . همونلاردیلار که الله اونلاری هدایت ائدیپ و اونلار عقل و منطق و علم صاحبیدیلر (۱۸) او کسی که اللهین عذابینه مستحق و محکوم اولدی ، آیا سن قادرس اونی جهنمین اوتوندان نجات وئره سن ؟ (۱۹) اما او کسلر که پروردگاردن قورخوب و پرهیزگار اولدولار ، بهشتده اونلار اوچون بیر ، بیر نین اوستونده بنا اولان غرفه لر واردیر و او بهشتلرده چایلار و سولار آخیر ، اللهین وعده سی دیر . الله ئوز وعده سینه خلاف ائله مز (۲۰) (ای انسان) مگر گوئرمیرسن که الله تعالی گویدن یاغیش سویی گوئندردی و یئر اوزونده بولاقلار و چایلار وجوده کتیردی و اونیلر یئردن رنگ برنگ و حور حور گوورنتیلر چیخارتدی . سونرا خزان فصلی یئتیشر و گوئرسن که سارالیپ و سولوبلار ، سونرا اونلار قوری اوت و علف اولارلار . مسلما " بو فعل و انفعال ، عقل و فراست صاحبیری اوچون بیر تذکر و عبرتدیر (۲۱)

آیا او کسی که الله اونون سینه سین اسلام دینییه اچیب و پروردگارین نوری ایله ایشیقلا نیر (او کسین تایی دیر که کفر و جهالت قارانیقینا باتیب دیر؟) وای اولسون او کسلره که اوره کلری قساوتدن اللهین ذکریندن غافل اولوب، همونلار آشکارا ضالانده دیلر (۲۲) الله تعالی سوء زلرین گوؤ زلی قرآنی نازل ائتدی. اونون بعضی آیاتی متشابه و تکراری دیر. او کسلر که پروردگارین قورخورلار، قرآنین تلاوتیندن جانلاری تینرر، سونرا اللهین رحمتین ذکر ائندنده، جانلاری و اوره کلری آرام ناپار. قرآن اللهین هدایتی و یول گوؤ سترمگیدیر. هر کسی ایستیه اونیلر یول گوؤ سترر و هر کسی ایستیه ضالانده ترک ائلر و اونون اوچون داها یول گوؤ سترن تاپیلماز (۲۳) آیا او کسیکه اوزون (صورتین) قیامت گونی شدنلی عذابدان اوزاق ساخلیا (او کسین تایی دیر که اوندان قورخمور؟) او گون ظالمیره دئییلر که عمل لریزین جزاسین دادین (۲۴) اوکسلری که بونلاردان قابق واریدیلار (پیغمبرلری) تکذیب ائله دیلر و او یئردن که گمان ائله میردیلر، عذاب اونلاری گرفتار ائتدی (۲۵) الله تعالی دنیا حیاتیندا، ذلت و خوارلیق طعمین اونلارا دادیزدی و آخرت عذابی اوندان چوخ بیوک و چنین دیر اگر بیلردیلر (۲۶) بیز بو قرآندا خلقین هدایتی اوچون همه جور آیدین مثل لر گتیردیک، اولاکه مخلوق متذکر اولوب و عبرت آلالار (۲۷) قرآن عرب لغتینده نازل اولدی. اونداهیج کژلیک یوخدور، اولاکه مخلوق الله تعالی دان قورخوب و پرهیزگار اولالار (۲۸) الله تعالی (خلقین درکی اوچون) بیر کیشی نی مثل وورور که مختلف عقیده لی اربابلاری وار (هره سی بیر جوهره دستور و ثریرلر) و باشقا کیشی نی که تکجه بیر نفردن فرمان آپاریر. آیا بو ایکی کیشی مثلده برابر دیلر؟ حمد و ثنا مخصوص بیر الله اوچوندور، ولی خلقین چوخ بو حقیقتی درک ائده بیلیرلر (۲۹) (یا پیغمبر) البته سن ئوزون و تمام مخلوق ئولوب (دنیا دن) گئنده جکلر (۳۰) سونرا سیز قیامت گونی پروردگاریز یانیندا بیر، بیریزدن شکایت ائلرسیز (۳۱)

ظالمراق اوکسدن سوای کیمدیر که اللهیا یالان نسبتی وئره .
ائيله که حقیقت اونا گلدی ، اونی تکذیب ائلیه؟ آیا جهنم کافرلرین
یئری دئیل؟ (۳۲) او کسی که دوغری وعده اونا گلدی و اونی
تصدیق و تائید ائتدی (اللهین بیرلیگینه قرآنه پیغمبره قیامته،
حساب و کتابه ایمان گتیردی) همونلار حقیقتده اهل تقوی دیلار
(۳۳) اونلار اوچون پروردگارین یانیندا هر نعمتی که ایستیه لر ،
آماده دیر (اهل تقوی نین و) یاخشی عمل صاحبلرین گوئل جزاسی
و اجری بو دور (۳۴) تا الله تعالی اونلارین ناخوش عمل لرینه
پرده چکه و اونلارین خوش عمل لریندن گوئل اجر ، اونلارا احسان
ائده (۳۵) آیا الله بنده سینه کافی دئیل که سنی اوندان غیرسی
ایله قورخودورلار؟ الله هرکسی ضالالتده ترک ائلیه ، اونون اوچون
هدایت ائدن تاپیلماز (۳۶) و هر کسی که الله هدایت ائلیه اونی
ضالالتده سالان اولماز . آیا الله تعالی قدرتلی انتقام آلان دئیل؟
(۳۷) و اگر اونلاردان سو، روشاسان که گوئلرین و یئرین خالق
کیمدیر؟ حتما " دئییه حکلر: الله تعالی دیر . دئگین ، آیا متوجه
سیز که سیز اللهین عبادتی عوضینه نه شیئلره عبادت ائلیرسیز؟
اگر الله تعالی منه بیر زیان و ضرر بیئتیره . آیا سیزین معبودلاریز
قادر دیلر ، او ضرری مندن دفع ائده لر؟ یا اگر الله منه رحمت
عنایت ائلیه ، قادر دیلر ، او رحمتی مندن منع ائده لر؟ دئگین ،
تکجه الله منه کافیدیر و (بوتون دنیانین) توکل ائدنلری ، تکجه
اونا توکل ائیلر (۳۸) دئگین ، ای جماعت : سیز هر نه باجاریرسیز
و قدرتیزده وارسا ، عمل ائدین ، منده (ئوز تکلیفیمه) عمل ائلیرم .
تئزلیک ایله بیله جکسیر (۳۹) کیمسه یه عذاب گله جک و اونی
رسوا ائلیه جک و همیشه لیک عذابا مستحق اولاجاق (۴۰)

(یا پیغمبر) بیز بو کتابی خلقین هدایتی اوچون حقله سنه گوئ ندر دیک. هرکس هدایت تاپدی، ئوز نفعینه هدایت تاپیب، و هرکس ضالته ساری گئتدی، مسلما "ئوزونی ضالته سالیب. سن اونلارا وکیل (و مسئول) دئیل سن (۴۱) الله تعالی دیر که وفات زمانی اونلارین جانین آلار و اونون که هنوز اجلی یئتیشمیوب و یوخودا دیر، امتناع ائلر و اونون که اجلی یئتیشیب، جانین آلار و او بیرسی لرین (وفات) حکمون معین وقته کیمی دالیا سالار. بو ایشلرده اللهین قدرتیندن نشانه لر واردیر او کسلر اوچون که اهل تفکر دیلر (۴۲) آیا مشرکلر، الله تعالی دان غیرسی نی ئوزلرینه شفیع لر توتوبلار؟ اونلارا دئگین، سیزین معبود لاریز (نئجه شفیع اولای بیلرلر او حالدا که) اونلار هیچ زاد صاحبی دئیلر و عقل لری و شعورلاری یوخدور (۴۳) دئگین (اذن) شفاعت تکجه الله اوچون دور و گوئلرین و یئرین حکومتی و سلطنتی اونونکیدیر و سیز مخلوق هامیز ئولندن سونرا اونا طرف قئیدرسیز. (۴۴) و چون اوکسلرین یانیندا که آخرته ایمان و عقیده لری یوخدور، الله تعالی نی بیرلیکده یاد ائلرلر، اوره کلری آجیشار، ائیله که اونلارین معبودلاریندان آد آپارارلار، اوندان خوشحال اولارلار (۴۵) دئگین، ای منیم اللهیم، ای گوئلری و یئر یوخدان وجود گتیرن، ای گیزلینلری و آشکاری بیلن الله، سن ئوزون بنده لریوین آراسیندا او زادلاردا که اختلاف ائلیرلر، حکم ائدنسن (۴۶) و اگر او کسلری که ظلم ائدیبلر، هر نه که یئر اوزونده وار، ایکی برابرین، ئوزلرینی، قیامت گونونون پیس و چتین عذابیندن خلاص ائتمک اوچون قدا ائلیه لر، اونلاردان قبول اولماز و اللهین عذابی او یئردن که گمان ائله میرلر، ظاهر اولار (۴۷).

عمللری نین قباحتی که قبلا احکام و ثریلر، اونلارا آشکار اولار و مسحره ائله دیکلری نین جزاسینا گرفتار اولارلار. (۴۸) هر وقت اسانا، بیر ضرر و زیان یئتیسه، بیری چاغیرار و التماس ائدیب یالوارار. ائيله که (او ضرری دفع ائدیب و) اونا نعمت و مال و ثردیک، دئیر که من بو مال و تروسی ئوز عقل و تدبیریمله قازانمیشام (ائيله دئیل) بلکه او مال و ثروت اونی سیناماق اوچوندور، ولی خلقین چوخی بو حقیقتی بیلمیرلر (۴۹) البته بو سوء زلری اونلاردان قاباق اولان قوملاردا دئدیله، ولی اونلاریس مال و تروسی (و اولادی و قشونلاری) اونلاری اللهین عذابیندن نجات وئرمدی (۵۰) و او عمللرین قباحتی که احکام وئرمیشدیله، اونلارا یئتیشتی و بو جماعتین ظالم لرمده، نئز لیکایله ئوز جزالارینا یئتیسه جکله و اونلاریس قدرتلری یوخدور که عذابین قاباغین آلالار (۵۱) آیا مخلوق بیلمیرلر که الله تعالی روزونی آرتیرار هر کسه که ایستر اسکیلدر؟ مسلما " بوندا اهل ایمان اوچون ستاره لر واردیر (۵۲) (یا بیغمیر) دئگیس، ای منیم بنده لریم که (جهالتدن و غفلتدن) ئوروزه اسراف ائدیب و ظلم ائدیلسیر، اللهین رحمتیندن ناامید اولمایین. البته الله تعالی بوتون گناهلاری که (جهالتدن و غفلتدن) مرتکب اولوبسوز (توبه ایله) باغیشلار، چونکه الله باغیشلیان و رحم ائدیر (۵۳) توبه و التماس ایله پروردگاریز طرفینه قئییدین و اونون احکامینا (راضی اولوب) تسلیم اولون، اوندان قاباق که عذاب، سیزی گرفتار ائلیه، سوندا سیزه کمک اولماز (۵۴) و قرآندن که چوخ گوئل و گوئی کتابیدیر و پروردگاریز طرفیندن، سیزین هدایتیر اوچون نازل اولوب، تبعیت ائدین، اوندان قاباق که سیزه غفلتا " عذاب یئتیسه و سیز بیلیمیه سیز (۵۵) اوندا هر کس واحسرنا چاغیریب، دئیر: افسوس که اللهین طرفین ساخلامادیم و مسحره ائدنلره قوشولدوم (۵۶)

یا که دئیر: اگر الله منی هدایت ائله سئیدی، منده پرهیزگار-
لاردان اولاردیم (۵۷) یا اوزمانیکه اللهین عذابین گوۋزله گوۋرر،
اوندا دئیر: اگرمنیم بیرده دنیا یه قئییت مگیم اولسایدی، حتما
یا خشی عمل صاحب لریندن اولاردیم (۵۸) بلی، منیم آیدین آیت لریم
و دلیل لریم سنون هدایتین اوچون گلدی ولی سن اونلارا اینانمادین
و اونلاری تکذیب ائدیب و تکبرلیک ائله دین (و ئوزووۋی چوخ بیوک
حساب ائتدین) و کافرلردن اولدون (۵۹) قیامت گونی گوۋررسن
اوکسلی که الله یا لان نسبتی وئیردیلر، اوزلری قارالیب. آیا
مستکبرلر اوچون جهنمده یئر یوخدور؟ (۶۰) الله تعالی پرهیزگار-
لاری و الله تعالی دان قورخان مومنلری عمل لری نین اوزرینده نجات
وئرر. اونلارا هیچ پیسلیک یئتیشمز و هیچ غصه و خودوک ائله
مزلر (۶۱) هرزادین خالق الله دیر و او هرزادا وکیل و حافظ دیر
(۶۲) اونون اوچوندور گوۋیلرین و یئرین خزانه لری و آچارلاری.
اوکسلی که اللهین آیاتینا کافر اولدولار، همونلار زیانکار دیلار
(۶۳) (یا پیغمبر) دئگین، آیا منه امر ائلیرسیز که الله تعالی دان
سوی غیریسینه عبادت ائدم، ای آنلامازلار؟ (۶۴) حالبو که سنه
و سندن قاباقکی پیغمبرلره وحی اولوبدی که اگر شریک قرار وئره
سن، مسلما " سنون بوتون خیر ایشلرین محو اولار و زیانکارلاردان
اولارسان (مقصود و منظور شرکین گناهین بیلدیرمکدیر، یوخسا
پیغمبرلردن شرک عملی ظاهر اولماز، نئجه که الله بویورور که اگر
الله تعالی دان سوی آیری الله اولسایدی، بوتون عالم لر فسادا
چکیلردی) (۶۵) بلی، تکجه الله عبادت ائتگین و همیشه شکر
ائندلردن اولگین (۶۶) مخلوق او قدر که گرک اللهی (قدرتلی
و عظمتلی) تانیالار، تانیما دیلار، الله تعالی قیامت گونی یئری
بوتون قبضه ائدیب و گوۋیلر اونون قدرتیله قاووشار. پاک دیر الله
و اوجا دیر اوندان که شریک قرار وئریرلر (۶۷)

و صور (سپوری) چالینار. اوکسدن سوای که الله اوسون
 قالماغین ایستیر، هر کس که گوئلرده وار و هر کس که یئرده وار،
 هامیسی ئولرلر. سونرا ایکیجی دفعه صور چالینار، اوندانام
 ئولنلر دیریلرلر و فالخب (محسره) باخارلار (۶۸) و یئر (محشر
 چوئلی) پروردگارین سوریلده ایستیلانار، خلقین نامه اعمالی حاضر
 اولار. (قویولار) پیغمبرلر و ساهدلر احضار اولارلار و خلقین آراسیندا
 حقله و عدالتله حکم اولونار و هیچ کسه ظلم اولماز (۶۹) هر کسه
 ئوز عملی نین برابرینده جزا و ثریلی و الله تعالی خلقین اعمالینا
 (ئوزلریندن) آرتیق راق آگاهدیر (۷۰) او کسلی که کافر اولدولار
 (اینانمادیلار) اوللاری دسته، دسته جهنمه ساری سورلر. ائیله
 که جهنمه یاخینلاشدیلار، جهنمین قاپولاری اوللارین اوزلرینه
 آچیلار. جهنمین مامورلاری اوللارا دئیرلر: مگر سیزین ایچیزدن،
 سیزین هدایتیز اوچون پیغمبرلر گلمه دیلر؟ مگر پروردگارین آیاتین
 سیزه تلاوت ائتمه دیلر؟ و سیزی یوگونون گوئلوشوندن قورخو-
 تمادیلار؟ جهنمی لر دئیرلر: بلی، گلدیلر و دئدیلر، ولی (چون
 قبول ائتمه دیک) عذاب حکمی بیز کافرله مقرر اولدی (۷۱)
 اوللارا دئیلر: جهنمین قاپولاریندان داخل اولون و همیشه لیک
 اوردان قالا جاقسیر و مستکبرلرین یئرلری جوح پیس یئر دیر (۷۲)
 او کسلی که پروردگاردن قورخوردولار و پرهیزگاریدیلر، دسته،
 دسته بهشته ساری هدایت اولارلار. ائیله که بهشته یاخینلاشدیلار،
 بهشتین قاپولاری اوللارین اوزلرینه آچیلار و بهشتین مامورلاری
 اوللارا دئیرلر: سلام اولسون سیزه، خوش گلیبسیز (بویورون)
 بهشته داخل اولون و همیشه لیک اوردان قالا جاقسیر (۷۳) بهشت
 اهلی دئیرلر: حمد اولسون الله که ئوز وعده سین بیزه دوغری
 ائتدی و بیزی ئوز بهشتیه وارث قرار وئردی تا هر یئرده که
 ایستریک، منزل اختیار ائده ک (بلی اوگون) یاخشی عمل
 صاحبترین اجری جوح گوئل اولاجاق (۷۴).

(یا پیغمبر) اوگون گو ره جکسن که ملائکه عرش اعلی نین اطرافیندا جمع اولوبلار و هامیسی پروردگارین عبادتینه و حمدینه مشغولدولار و اونلارین آراسیندا عدالتله حکم اولونار و دئییلی : مخصوص حمد و ثنا الله اوچوندور که عالم لرین پروردگاری دیر (۷۵)

۸۵- آیه

۴۰- مومن سوره سی

۱۱۹۹- کلمه

۶- بعثت ئیلی

باغیشلیان رحم ائدن تانری آدینا

حم (قرآنین رموزیندن و اسراریندن دیر) (۱) بو کتاب قدرتلی و بیلگین اللهین طرفیندن نازل اولوبدی (۲) او اللهی که گناهلاری باغیشلیان و توبه لری قبول ائدندیر و مجازاتی چوخ شدیددیر . نعمت و رحمت صاحبی دیر . اوندان سوای هیچ معبود یوخدور . هامی نین قاییداجاق یولی اونا طرفدیر (۳) اللهین آیاتیندا و احکامیندا مباحثه و مجادله ائله مزلمر مگر او کس لری که کافر اولدولار . پس سنی کافر لرین گل ، گئدی (تجارت کاروانی) شهرلرده اشتباهه سالماسین (۴) بونلاردان قاباق نوحون قومی و اونلاردان سونرا باشقا قوملار ، پیغمبرلرین تکذیب ائله دیلر و هر قوم چالیشیردی پیغمبرین توبت تولدورسون و کافرلر باطل دلیل لرله ایستیردیلر حق و حقیقتی آرادان آپارسینلار . بیز اونلاری شدتلی عذابا گرفتار ائله دیک . پس گو ره گینن که کافر لرین مکافاتنی نه قدر درد آرتیران و عذاب آرتیران ایدی (۵) و بئله لیکده پروردگار یوین عذاب حکمی کافر لرین مجازاتی اوچون حتمی اولدی و اونلارین هامیسی جهنم اهلیدیلر (۶) او ملک لر که عرش اعلی نین حامی دیلر و او ملک لر که عرشین اطرافینده دیلر ، هامیسی پروردگارین عبادتینه و حمدینه مشغولدولار ، اللهه اونلارین ایمانلاری واردیر و اهل ایمان اوچون الله تعالی دان باغیشلانماق طلب ائلیرلر و دئییرلر : پروردگارا ، سنون نهایت سیز رحمتین و علمین بوتون عالم لری بورویوب ، ئوز لطف و کرمین ایلله او کس لری که توبه ائدیب و سنون یولوندان تبعیت ائلیرلر ، باغیشلا گینن و اونلاری جهنمین عذابیندن حفظ ائله گینن (۷)

پروردگارا، سن اونلاری همیشه لیک بهشت باغلارینا که وعده وئریسن، آتا (و آنا) لاریله و عیال و اولادلاریله که صالح اولالار، داخل ائتکینن. حقیقتده قدرتلی و حکمتلی تکجه سنسن (۸) اونلاری بیس و قبیح عمل لرد مرتکب اولماقدان حفظ ائله. پروردگارا، سن هرکسی بیس عمل لردن و اوگونون مکافاتیندان حفظ ائده سن، حقیقتده نوز عنایتین و رحمتین آلتیندا قرار وئریسن و بو نوزی بیوک سعادت و موفقیت دیر (۹) او کسلره که کافر اولدولار، عذاب اولونار که اللهین غضبی و آحیقلانماقی، سیزی بیر، ببریزه غضب و آحیق توتما غیزدان جوح شدتلی دیر. وقتیکه سیزی ایمانا طرف دعوت ائله دیلر. سیر اونا کافر اولدوز (۱۰) کافرلر دئیرلر: پروردگارا، سن بیزی ایکی دفعه ئولدوردون و ایکی دفعه حیات باغیشلادیس سیر نوز گناهلاریمیزه اعتراف و اقرار ائلیریک، آیا جهنمدن چیخماغا سیزیم اوچون یول واردیر؟ (۱۱) (خطاب اولار) بو علتیه سیزه عذاب اولور، وقتیکه اللهی تک لیکده ذکر ائلیردیلر، سیر اونا کافر اولوردوز. ائیله که اونا شریک قائل اولوردولار، اینانیردیز. ایندی مجازات حکمی تکجه معال و بیوک تانری ایلله دیر (۱۲) او تانری که نور قدرت نشانه لری سیزه آشکار ائتدی و کویدن سیره روزی گو ندردی، بو حقیقته متدکر اولماز مگر او کس که الله طرفینه قئییدیب و توبه ائلر (۱۳) (ای مخلوق) چاغیرین اللهی دینیزی اونا خالص ائدن حالدا، هر قدر که کافرلرین بوندان اکراهلاری اولار (۱۴) الله تعالی نین مراتبی بوخاری و مقامی اوجا دیر و بیوک عرشین صاحبی دیر. روحی (جبرئیلی) نوز بنده لریندن هر کسه ایستر، گو ندرر تا (نبوت مقامی ناپسین و) خلقی ملاقات گونوندن قورخوتسون (۱۵) او گونی که خلقین بوتون اسراری، فاش اولار و هیچ بیرزاد الله تعالی دان گیزلین قالماز، او گون کل عالمین حکومت لیگی و سلطنتی کیمسه ایلله دیر؟ او الله ایلله که واحد قهار دیر (۱۶).

اوگون هرکس ئوز عملی سین جزاسنا بئیشیر. اوگون هیچ کسه ظلم اولماز. البته الله تعالی نئز حساب چکندیر (۱۷) (یا پیغمبر) خلقی (یاخین گوندن) قیامت گونوندن قورخوت. اوگونون وحشتیندن جانلار بوغازا چیخار و قورخودان آجیقلارین اودارلار. اوگون ظالم لر اوچون آرخا و دایاق اولماز و نه شفاعت ائدن که شفاعتی قبول اول (۱۸) الله تعالی خلقین گوئلری نین خیاستینه و گیزلین نیتلرینه کاملاً "آگاهدیر" (۱۹) الله خلقه حکم ائدر و او کسلر که الله تعالی دان غیریسینی چاغیریرلار، بیرزادا حکم ائده بیلمز لر. تکجه الله دیر که (خلقین تقاضاسین) ائشیدن و (عمللرین) گوئلرندیر. (۲۰) آیا مخلوق یئر اوزونده گزیب دولانمیرلار تا گوره لر، بونلاردان قاباق، ظالم لرین سراجامی که یئر اوزونده قدرته و امکاناتدا بونلاردان آرتیق ایدیلار، نئجه اولدی؟ (نه عذاب ایله هلاک اولدولار؟) و تانری اونلاری گناهلارینا گوئلره پیس عذابه گرفتار ائتدی و بیر کس یوخ ایدی که اونلاری اللهین عذابیندن حفظ ائله سین (۲۱) کئچن قوملارین عذابی و هلاکی اونا گوئلره ایدی که پیغمبرلر اونلارین هدایتی اوچون آیدین دلیل لر و حجت لر یله گلدیلر، ولی اونلار او حجت لره کافر اولدولار و تانری اونلاری کفرلرینه گوئلره پیس عذابا "گرفتار ائتدی، البته تانری چوخ قدرتلی و مکافاتیده چوخ شدتلی دیر (۲۲) بیز موسی پیغمبری آیدین آیت لر و معجزه لر و حجت لر یله گوئلردردیک (۲۳) فرعون و هامانه و قارونه طرف اونلارین هامیسی موسی پیغمبری تکذیب ائله دیلر و دئدی لر: او چوخ یالان دانیشان جادوگردیر (۲۴) ائيله که حق و حقیقت بیزیم طرفیمیزدن اونلارا گلدی، دئدی لر: او کسلرین اوغلانلارین که موسی یه ایمان گتیریب لر، ئولدورون و آروادلارین و قیزلارین دیری ساخلاین. کافرلرین مکر و حيله لری ضالالتدن سوای بیر زاد دئیل ایدی (۲۵).

فرعون دئدی: قویون من موسی نی ئولدوتدوروم و او پروردگارین
کمکه جاگیرس . من قورخورام که (اگر او دیری قالسا) سیرین
دینیزی تعیر وئره یا یئر اوزونده فتنه و فساد ایجاد ائده (۲۶)
موسی دئدی : من ئوز پروردگاریمه و سیزین پروردگاریزه هر مستکبرین
شریندن که حساب و جزا گونه ایمان گتیرمیر پناه آپاریرام (۲۷)
بیر ایمانلی کیشی آل فرعوندان که ایمانین گیزلین ساخلیردی .
دئدی : آبا سیر بیر کیشی نی که دئیر : منیم پروردگاریم الله تعالی
دیر . ئولدورورسوز ؟ بیر صورتده که آیدین معجزه لرله پروردگارین
طرفیدن گلیب . اگر او یالان دئیر ، گناهی اونون ئوزونده دیر و اگر
دوعری دئیر ، بعضی وعده لری نین عذابی سیره یئتیر . مسلمان
الله تعالی اسرافکار و یالان دانیشان شخصی هیچوقت هدایت ائله
مز (۲۸) ای جماعت . بوگون یئرین (مصرین) ظاهری حکومت لیگی
سیزله دیر ، ولی اگر اللهین غضبی و عذابى بیزه یئتیشه ، کیمدیر
که بیزه کمکلیک ائده ؟ فرعون دئدی : بوندان سوای آیری یول
سیزه گوئرمیرم و ارشادیولوندان سوای سیزی آیری یولا هدایت ائله
میرم (۲۹) ایمان گتیرن شخص دئدی : ای جماعت ، من سیزین
اوچون کئچمیش قوملارین هلاکی اولماق کیمی گونون عذابیندن
قورخورام (۳۰) نوح و عاد و ثمود و اونلاردان سورا گلن قوملارین
عادنی کیمی عمل ائده سیز و الله هیچوقت ئوز بنده لرینه ظلم و
جفا روا قیلماز (۳۱) ای جماعت ، من سیزین اوچون هامیلیق گونون
جاگیریشیندن قورخورام (۳۲) او گونی که اونون عذابیندن اوز
دوئندریب قاچارسیز و سیزی اللهین عذابیندن ساخلیان یوخدور .
تاری هرکسی ضالته ترکین قیلا ، داها اونون اوچون هدایت ائدن
اولماز (۳۳)

البته بوندان قایاق یوسف پیغمبر آشکار حجت لريله سیزی

هدایتی اوجون گلدی و سیر او حجت لردن که سیزه گلمسیدی . همیشه
شک و شبهه ده ایدیر ، تا زمانیکه یوسف دنیان گئندی (یالاندان
دئدیز که تانری یوسفدن سونرا پیغمبر گوئدرمیه حک . یونا گوئر
الله تعالی اسرافکار و شکاک شخصی (جماعتی) ضالانده ترک ائد
(۳۴) او کسلی که اللهین آیاتی باره سینده اونسوز که اونلارا دلیل
و برهان گله ، مباحثه و مجادله ائیلرلر ، اللهین و مومنلرین یانیندا
بیوک عداوت و دشمنلیک ائیلرلر . بئله لیکده الله تعالی بوتور
متکبر و زور دئین اشخاصین قلبینه مهر (شقاوت) وورار (۳۵)
فرعون (وزیرینه) دئدی : ای هامان (وئرگینن) منیم اوجون اوجا
بیر ساختمان بنا ائله (سینلر) تا وسایل فراهم اولسون (۳۶) گوئیه
چیخماق وسایلی تا موسی نین اللهیندن خبر توتوم . من موسی نی
یالانچی گمان ائلیرم . هابئله فرعونون عمل لری اونون نظرینده
گوئل جلوه وئردی و اونی دو غری یولدان ساخلادی . فرعونون
مکر و حیلہ سی ، هلاکتدن سوای دئیل ایدی (۳۷) ایمان گتیرن شخص
دئدی : ای جماعت ، مندن تبعیت ائدین تا سیزی حق یولونا ارشاد
و هدایت ائدیم (۳۸) ای جماعت ، بو دنیانین یاشاییشی ناقابل
متاعدن آرتیق بیر زاد دئیل و آخرت ائوی همیشه لیکدیر (۳۹)
هرکس پیس ایش گوئرہ ، او اندازه و نسبتدن آرتیق مکافات اولماز
و هرکس یاخشی عمل انجام وئرہ ، ایستر کیشی اولسون یا آرواد و
اهل ایمان اولا ، همونلار بهشته داخل اولارلار و اوردا حسابسیر
(و منت سیز) روزیلاری واردیر (۴۰)

ای جماعت ، من سیری نجات و سعادت طرفینه چاغیریرام ولی

سیر منی جهنم اونونا ساری چاغیریرسیر (۴۱) و مندن ایستیرسیر
که الله کافر اولام و اوزادی که حق بیلیمیرم . اونا شریک قرار وئرم .
ولی من سیری قدرتلی و باغیشلیان تانری طرفینه چاغیریرام (۴۲)
آنحاق او زادین عبادتینه که سیر منی چاغیریرسیر ، قادر دئیل
دنیا و آخرتده کیمسه نی ئوز عبادتینه چاغیرسین و بیلین که بیزیم
قاییداحاق یئریمیز الله طرفدیر ، بیرده که اسراف و تجاوز ائدنلر
اود اهلیدیلر (۴۳) یاخین گله جکده بیله جکسیر ، اونو که من
دئییرم ، تماما " دوغریدیر و من ئوز ایشیمی الله تاپشیریرام و او
بنده لرین احوالینی گوهره ن و بیلندیر (۴۴) تانری او شخصی
فرعونیلرین شربندن و مکریندن ساخلادی و آل فرعونه چوخ پیس
عذاب گوئندردی (۴۵) (او پیس عذاب) یانار اوددیر که (هرگون)
سحر و آخشام اونلارا گوئستریلر و او گوئیکه قیامت باشلانار ، خطاب
یئتیشر که آل فرعونی (فرعونون دار و دسته سین) شدتلی عذابا
داخل ائدین (۴۶) اوند اوتون ایچینده بیر ، بیرله مجادله یه
باشلارلار . مستضعفلر مستکبرلره دئیرلر: بیز (دنیا ده) سیزین
تابع لریزدنیدیک ، آیا ایندی باشارابیلرسیر ، بیر آز بیزیم
عذابیمیزدن آزاداسیر؟ (۴۷) مستکبرلر دئیرلر: مسلما بیز هامیمیز
جهنمین اوتوندا گرفتار اولموشوق ، البته تانری بنده لری نین
آراسیندا عدالتله حکم ائدیب (۴۸) اونلار اود ایچینده جهنمین
مأمورلارینا دئیرلر: سیز پروردگاریزدن ایستینون که بیزیم عذابیمیزدن
بیرجه گون تخفیف وئرسین (۴۹)

مامورلار دئیرلر: مکر پیغمبرلر سبزیں هدایتیز اوچون آشکار
دلیللر و حجتلریله کلمه دیلر؟ جهنمی لر جواب وئیرلر، بلی
گلدیلر (ولی بیز اونلاردان تبعیت ائتمه دیک) مامورلار دئیرلر:
بیس ئوزوز ایسنیون که کافرلری تقاضا لاری ضالالتدن سوی سیر زاد
دئیل (۵۰) بیز پیغمبرلریمیزه و او کسلره که ایمان گتیریلر، دنیا
حیاتیندا و او گوی که شاهدلر، شهادته قالخارلار، کمکلیک ائله
ریک (۵۱) او گون طالملرین معذرت ایسه مکلی اوئلارا فایده
وئرمر. آخرتین لعنتی و بیس مکان اونلار اوچوندور (۵۲) بیز
موسی یه هدایت (و نبوت) مقامی عطا ائتدیک و بنی اسرائیلی
گوی کتابینا (توراته) وارث قرار وئردیک (۵۳) که عقل و بصیرت
صاحبلرینه هدایت و نصیحت دیر (۵۴) (یا پیغمبر) صبرین
اولسون که اللهین وعده سی حقدیر. ئوز (امتیوین) گناهیلدن
باغیشلانماق ایسته گینن آخشاملار و سحر چاغیلاری پروردگار یوین
حمدینه تسبیح و عبادت ائتگینن (۵۵) او کسلر که اللهین آیانی
باره سینده دلیل سیز و حجت سیز محادله ائیلرلر، تکبرلیک و بیوک
لوکدن سوی سیر زاد اوره کلرینده یوحدور که هیچوقت اونلار
یئتیشمه چکلر. سن اونلارین شریندن الله یناه یارگینن که او
ائشیدن و گوئندیر (۵۶) مسلما "گوئلری و یئریس یارانمشی
مخلوقون یارانیشیندان چوخ بیوک دیر ولی خلفی چوخی بو حقیقی
بیلیرلر (۵۷) هیچوقت کور آدم ایله گوئلر برابر اولما بلمر،
هابئله او کسلری که ایمان گتیریلر و صالح عمل انجام وئریرلر،
بیس عمل صاحبلریله برابر دئیلر ولی خلقدن چوخ آری یوحقیقته
متذکر اولارلار (۵۸)

ئىله نىمەت سىناغىنى كە اوندە ھېچ نەك و سېمە يوخدور، گلىب
بئىنشە حك ولى خلقىس جوحى اونا ايمان گىتىمىرلر. (۵۹)
پروردگاريز بويوردى: منى (خلوص نيت ايله) چاغىرىن تاسيزين
دعازى مسحاب ائديم. او كسلىرى كە منە عبادت ائتمكدن تىكرلىك
ائديب و چكىنىرلر. دليل اولان حالدا جېمە داخل اولاجاقلار
(۶۰) الله تعالى دير كە كئجه نى سيزين استراحتيز و دىنجل مگيز
اوچون قرار وئردى و گونوزى (چاليشماق اوچون و روزى كسب ائتمك
اوچون) ايسىقلى ائدى. حقيقتدە اللهين خلق اوچون بيوك
فضل و رحمتى واردىر ولى خلقين چوخى شكر ائدن دئىلر (۶۱)
او اللهى كە تمام موجوداتين خلق ائدندىر، سيزين پروردگاريز دير،
اوندان سواى ھېچ معبود يوخدور، پس نه اوچون اوندان اوز
دوئندىر سىز؟ (۶۲) او كسلىرى كە اللهين آياتين داندىلار و اونلارا
اينانمادىلار، همونلار الله تعالى دان اوز دو ندررلر (۶۳) الله
تعالى دير كە بئرى سيزين اوچون قرارگاه مقرر ائديب و گويى اوجا
بنا ائدى و سىز (انسانلارا) گوئل صورت و قيافە باغىشلادى،
پاك و گوئل عدالاردان سىزه روزى قرار وئردى. بو دور او اللهى
كە سىزه پرورش وئرىدىر. پاك و اوجادىر او اللهى كە اهل عالمين
پروردگارى دير (۶۴) الله تعالى ھميشە ليك و ابدى دىرى دير.
اوندان سواى ھېچ معبود يوخدور. اخلاص ايله اللهيا عبادت ائدين،
دىنيزى اونون اوچون خالص و پاك ساخلاين. مخصوص حمد و ثنا
الله اوچوندور كە اهل عالمين پروردگارى دير (۶۵) (يا پىغمبر)
دئگىن، من سيزين باطل معبودلاريزين عبادتبندن كە الله
تعالى دان سواى عبادت ائلىرسىز، بىكلى منع اولونموشام و پروردگاريم
طرفىندن منە آيدىس دليللر و حجتلر گلىب و منە امر اولوب كە
اهل عالمين پروردگارى نىن امرىنە تسليم محض اولام (۶۶)

او اللهی که سیزی (ازلده) توریاقدان خلق ائله دی سونرا
نطفه دن و سونرا علقه دن سونرا سیزی (آنا رحمیندن) اوشاق
صورتینده چیخارتدی تا رشد و کمال یاشینا بئتیسه سیز، اوندان
سونرا قوجالیرسیز و سیزدن بعضیلری قوجالمامیشدان قاباق وفات
ائیلرلر و هامیزتعیین اولموش اجله یئتیشیرسیز، اولاکه سیز (دنیا
و آخرت باره سینده) عاقلانه فکر ائلیه سیز (۶۷) نکجه او الله دیر
که انسانه وارلیق و دیریلیک وئریب و سونرا اونا وفات باغیشلار.
ائيله که الله تعالی بیر امره اراده ائتدی، بوندان غیر دئیل که
دئیر: موجود اول و فوری موجود اولار (۶۸) (یا پیغمبر) آیا توجه
ائتمه دین، او کسلری که اللهین آیاتی باره سینده مجادله و دعوا
ائیلریدیلر، ایشلرینین آخر و عاقبتی هارا یئتیشدی؟ (۶۹) او
کسلری که بیزیم کتابیمیزی و او حکملری که پیغمبرلریمیزی اونلارین
ابلاغینا گوئندرمیشیک، تکذیب ائیلرلر، تئزلیک ايله بيله جکلر
(۷۰) ائيله که بویونلارینا زنجیرلر باغلانیب و زنجیرله اونلاری
چککلر (۷۱) (اوندا) قاینار سویا سالیب، سونرا جهنمین اوتونا
آتارلار (او وقت بیلرلر) (۷۲) سونرا اونلارا دئییلی: شریکلریز
و باطل معبود لاریز هاردادیلار؟ (۷۳) الله تعالی دان سوای
اونلارا عبادت ائیلریدیز، جهنم اهلی دئیلرلر: اونلار بیزیم
نظریمیزدن گو رومنز اولدولار، ولی بیز قبلا "بیرزادی الله شریک
قرار وئرمیردیک. بئله لیکده الله تعالی کافرلری ضالته سالار (۷۴)
بو عذاب اونا خاطر دیر که سیز یئر اوزونده ناحق هوسبارلیقا مشغول
ایدیز و اونلارا افتخار ائیلریدیز (۷۵) ایندی جهنمین قاپولاریندان
داخل اولون و همیشه لیک اوردان قالا جاقسیز و تکبر ائندلرین و
گردنکشلرین یئرلری چوخ پیس دیر (۷۶) (یا پیغمبر) سن صبر
ائله گین. اللهین وعده سی حقدیر. کافرله وئردیگیمیز عذاب
وعده لرین بعضی سین حال حیاتدا سنه نشان وئره ریک. یا سنه
وفات باغیشلایب، اونلارین قاییداجاق یئرلری بیزیم طرفیمیزه
دیر (اوندا اونلارین وخیم وضررینه پی آپارارسان) (۷۷)

پیرسندن قایاق چوخلی پیغمبرلر (خلقین هدایتی اوچون) کو ندر دیک که اونلارین بعضی سی نین شرح حالین سنه بیان ائله دیک و بعضیلرین (شرح حالین) بیان ائله مه میشیک هیچ پیغمبر آید و معجزه کنیرمدی مگر اللهین اذنیله . ائیله که اللهین فرمانی صادر اولدی ، اونداهق و عدالتله حکم اولونار و اوردادیر که باطل اهلی ضرر گوئرلر (۷۸) الله تعالی دیر که چارپالاری سیزین اوچون خلق ائتدی تابعضی سینه سوار اولوب و بعضی سیندن تغذیه ائده سیر (۷۹) و سیرین اوچون او چارپالاردا چوخلی منفعتلر واردیر و اونلاریس وسیله سیه نظر یزده اولان حاجت لره یئتیشیرسیز و چو لده اونلارا و دریادا گملره سوار اولورسوز (۸۰) الله ئوز آیاتین سیزه نشان و ثریر ، پس سیز اللهین هانسی آیاتین دانا بیلرسیز؟ (۸۱) آیا مخلوق یئر اوزونده گزیب دولانمیرلار تا او کسلرین آخر وعافسی که بونلاردان قایاق واریدیلار و چوخلوق و قدرت باره سینده بونلاردان آرتیقراق ایدیلار و اثر لری و امکاناتلاری بونلاردان چوخ ایدی ، گوهره لر که نئجه کفرلرینه سبب هلاک اولدولار) و هر نه که کسب ائدیب ، اله گتیرمیشدیلر . اونلاری اللهین غصیندن ساخلامادی (۸۲) ائیله که پیغمبرلر آیدین حجت لرله اونلارین هدایتی اوچون گلدیلر ، اونلار ئوز یانلاریندا اولان باطل معلومات و اطلاعاتلارینا گووه نیب ، خوشحال اولدولار (و پیغمبرلری لوغازا قوبدولار) تا او عذاب وعده سی که مسخره ائلیردیلر ، اونلاری برک گرفتار ائتدی (۸۳) ائیله که بیزیم شدتلی عذابیمیزی گوئر دولر ، دئدیلر : (ایندی) بیز تک و یالقوز اللهیا ایمان گتیردیک و اللهیا وئردیکمیر سیریکلره و بتلره کافر اولدوق (۸۴) ولی اونلارین ایمان کنیرمکی . عذابی کو رندن سونرا ، اونلارا هیچ فایده وئرمدی بو سبب اللهین فانوسی دیر که بنده لرین آراسیندا کئچیب (برقرار دیر) و اوردادیر که کافرلر ضرر گوئرلر

باغیشلیان رحم ائدن تانری آدینا

حم (قرآنین رموزیندن و اسراریندن دیر) (۱) قرآن باغیشلیان و رحم ائدن اللهین طرفیندن نازل اولوبدی (۲) بیر کتابدیر که اونون آیدلری تفصیل و ثریلیب . قرآن عربجه دیر ، او جماعت اوچون که بیلیرلر (اهل علم دیلر) (۳) قرآن خلقه بشارت وئرن و اخطار ائندن دیر ، ولی خلقین چوخی اوندان اوز دوئندیرلر و اونون نصحیت لرینه قولاق وئرمیرلر (۴) کافرلر دئدیله : بیزیم اوره گلریمیز سنون دعوتیوی قبول ائتمکدن پرده لیدیر و قولاقلاریمیز آغیر ائشیدیر و بیزیم سنون آرامیزدا مانع واردیر . سن (ئوز دینیوه) عمل ائله گین . مسلما بیزده (ئوز مذهبییمیزه) عمل ائده نیک (۵) دئگین ، منده سیزین کیمی بشرم . بوندان غیر دئیل که منه وحی اولور که سیزین اللهیز بیر الله دیر . اونون عبادتینه (ثابت و) استقامتلی اولون و اوندان باغیشلانماق ایستیون . وای اولسون مشرکله (شدتلی عذاب او کسلر اوچوندور که الله ، شریک قرار وئیرلر) (۶) او کسلری که زکات وئرمیرلر و آخرته کافر دیلر (۷) البته او کسلر که ایمان کتیردیلر و صالح عمل انجام وئردیلر ، اونلار اوچون قورتولمیان و منت سیز اجر واردیر (۸) (یا پیغمبر) دئگین ، آیا او الله که اهل عالمین پروردگاری دیر و یئری ایکی گونون مدتینده خلق ائدی ، کافر اولور سوز؟ و اونا شریک و شبیه قرار وئیر سیز؟ (۹) والله تعالی یئر اوزونده محکم داغلار قرار وئردی و یئری برکتلی ائتدی و یئر اهلی نین روزوسون (باب میل لریجه) دؤرت گونون مدتینده تقریر ائتدی که روزی طلب ائدنلر اوچون متناسبو برابر دیر (۱۰) سونرا الله تعالی گویون یارانیشینا قصد ائتدی او حالدا که او توسی (صورتینده) ایدی . الله تعالی گویه و یئر امر بویوردی که ایستر ، ایستمز حالدا وجوده گلین و پروردگار یزین امری آلتیندا قرار تاپین . اونلار دئدیله : که بیز مطیع اولان حالدا وجوده گلدیک و پروردگارین امرینه تسلیمیک (۱۱)

سونرا یئددی گوین یارانیشین ، ایکی گونون مدتینده تقدیر
ائدیب و هر گوین نظم و نظام امرین وحی ائتدی و دنیانین گوینو
ایشقلى چراغلاريله (اولدوزلاريله) زینت وئریب و اونلاری حفظ
ائله دیک . بو نظم و نظام قدرتلی و بیلگین اللهین تقدیری و
ندبیری دیر (۱۲) و اگر کافرلر قبول ائله میوب و اوز دؤندردیلر ،
اونلارا دئگنین . من سیزی ، عاد و ثمود قومونی هلاک ائدن ایلدیریم
کیمی ایلدیریمدن قورخودورام (۱۳) اوزمانی که بیزیم پیغمبرلریمیز
هر طرفدن اونلارین هدایتی اوچون گلدیلر و دئدیلر : عبادت ائله
میور مگر بیر اللهیا . اونلار دئدیلر : اگر پروردگاریمیز ایسته سئیدی
(که بیز ایمان کتیرک) مسلما " ملککری رسالته گوئندرددی و بیز او
زادا که سیز گوئندریلیب سیر ، کافریق (اینانان دئیلیک) (۱۴) و
اما عاد قومی یئر اوزونده ناحق یئر بئوکلوک و گردنکشلیک ائله
دیلر و دئدیلر : بیزدن قدرتلی و زوربا کیمدیر ؟ آیا اونلار گوئرمه
دیلر و بیلمه دیلر ، او اللهی که اونلاری یارادیب . اونلاردان
قدرتلیدیر ؟ و بیزیم آیاتیمیزین منکری اولدولار ؟ (۱۵) اونلارین
هلاکینه ادونداران) تند یئلی ، حس و شوم گونلرینده گوئندردیک
نا دلیللیک عذابین دنیا حیاتیندا اونلارا دادیزاق ، بیر صورتده
که آخرین عذابی چوخ دلیل ائدن و رسوا ائدن عذابدیر و اونلارا
هیچ کمکلیک اولمیاچاق (۱۶) و اما ثمود قومی ، بیز اونلاری هدایت
ائله دیک ولی اونلار کورلوگی ، هدایته ترجیح وئردیلر و دلیل
ائدن عذاب ایلدیریمی اونلاری برک گرفتار ائتدی ، او عمللرین
اوزرینده که کسب ائله میشدیلر (۱۷) و او کسکری که ایمان کتیریب
و پرهیزگار اولدولار ، هامیسینا نجات وئردیک (۱۸) قیامت گونی
اللهین دشمنلرین بیغیب ، اوتون قاباغیندا ساخلارلار (۱۹) نا
وقتیکه جهنمی لر یئتیشهلر ، او زمان اونلارین قولاقلاری و گوئلری
و دریلری ، اونلارین ائله دیکلری عمللره شهادت وئرلر (۲۰)

و اونلار نور دیرینه و اعضای بدنلرینه دئیرلر: نیه بیزیم ضرریمیزه شهادت و ثیرسیر؟ اونلار جواب وئرلر که جمیع موجوداتی ناطق و دانیشدیران الله بیزی دانیشدیردی (الله تعالی بویورور) الله نئجه که اول دفعه سیزی یوخدان خلق ائتدی (گئنه سیزی دیرلیدی و) اونا طرف قئیدرسیر (۲۱) و سیز کافرلر مانع اولما بیلیمسیر که قولاق و گوؤز و بدنلریزین دریسی سیزین ضرریمیزه شهادت و ثرمه سینلر و سیز بئله گمان ائلیردیز که الله تعالی سیزین پیس عمللریزین چوخونی که گیزلینده مرتکب اولوردوز، بیلیمیر (و گوؤرمیر) (۲۲) همون باطل گمان پروردگاریزه، سیزی هلاکته سالدی و بوگون هامیز زیانکارلاردان اولدوز (۲۳) ایندی اگر صبر ائدیب دوؤزه لر، اود ایچی اونلارین مسکنی دیر و اگر استغاثه ائدیب شکایت ائله لر، اونلارین شکایتینه یئتیش یوخدور (۲۴) بیز اونلارا ئوزلری کیمی شیطان صفت یار و یولداش قرار وئردیک تا قاباقداکی پیس عمللرینی و کئچمیش پیس ایشلرینی اونلارین نظربنده گوؤزل جلوه وئرسینلر و اللهین عذاب وعده سی اونلارا حق و واجب اولدی و اونلاردان قاباق کئچمیش جن و انس امتلری کیمی زیانکار اولدولار (۲۵) کافرلر (دوستلارینا) دئدیلر: بو قرآنا قولاق وئرمیون، تلاوت اولوناندا) بیهوده سوؤزلر دانیشین تا (قولاق وئرلره) غالب اولاسیر (۲۶) بیز او کسلره که کافر اولدولار شدتلی عذاب دادیزاریق و اونلارا پیس جزا وئره ریک، پیس عمللری مقابلینده که عمله گتیردیلر. (۲۷) اللهین دشمنلرین جزاسی همون جهنم اوتیدیر که اونلارین همیشه لیک و ابدی ائولری دیر. بو جزا و کیفر اونا گوؤره دیر که بیزیم آیاتیمیزی دانیب و جهل ائلیردیلر (۲۸) و کافرلر (جهنمده) دئییه جکله: پروردگارا، او ایکی جن و انس طایفه لری که بیزی ضلالته سالدیلار، بیزه نشان وئرگینن تا اونلاری آیاغیمیزین آلتینا سالاق که آرتیق ذلیل و رسوا اولسونلار

او کسلی که دئییرلر: بیزه پرورش وئرن (و بیزه روزی وئرن)
الله دیر و بو عقیده و ایماندا ثابت و استقامتلی اولورلار (ئولنده)
ملکله اولارلا نازل اولوب و دئییرلر: هیچ قورخماين و غصه ائله
میون و او بهشته که سیزه وعده وئریلیب، خوشحال اولون (۳۰)
بیز سیزه دنیا و آخرتده همیشه یار و یولداشیق و بهشته هر نه
ایستیه سیز و هر نه یه مایل اولاسیز، سیزین اوچون آماده دیر
(۳۱) بو احسان (سفره سی) باغیشلیان و مهربان اللهین طرفیندن
نازل اولوب (آچیلیب) (۳۲) او کسدن چوخ گوئل سوئل دانیشان
کیمدیر که خلقی الله طرفینه چاغیریر و ئوزی یاخشی و صالح عمل
صاحبی دیر، دئییر که من مسلمانم (اللهین امرینه تسلیم
اولانلاردانام) (۳۳) یاخشی لیق ایله یا مانلیق هیچوقت برابر اولماز
(یا پیغمبر) سن خلقین پیسلیکلرین، یاخشی لیق ایله سوئل و گنین
اوندا (گوئلره جکسن) او کسی که سنله اونون آراسیندا کینه و عداوت
واردیر، سنون چوخ صمیمی دوستون اولدی (۳۴) ولی بو گوئل
خلسته و مقاما یئتیشمزله مگر او کسلی که پیسلیک مقابلینده صبر
ائله دیر و دوئلدولر و فیض آپارمازلار مگر او کسلی که ایماندان
بیوک سهملری واردیر (۳۵) و هروقت شیطانین وسوسه سیندن سنه
ضرر و صدمه یئتیشه (و سنی خیر ایشلردن مانع اولار) اوندا الله
پناه آپارگینن که او ائشیدن و بیلندیر (۳۶) و اللهین قدرت نشانه
لریندن گئجه و گونوزی و گونی و آیی یاراتماقدیر، گونیه آیین
برابرینده سجده ائله میون و الله سجده ائدین که اونلاری یاراداندیر
اگر سیز تکجه اونا عبادت ائلیرسیز (۳۷) و اگر (کافرله و شرکله و
مغرورلار) الله عبادت ائتمکدن تکبرلیک ائده لر (غمگین اولما و
بیل که) جمیع ملائکه که اللهین حضوروندا دیلار، اونسوز که یورولالار
اللهین عبادتینه مشغولدولار (والله تعالی نین، خلقین عبادتینه
و حمد و ستایشینه ابدًا "احتیاجی یوخدور) (۳۸)

اللهم قدرت مسانه لریدن بودور که سن یئری سولموس و قوری گوئرسن ، ائيله که بیز اونا یاغیش سویی گوئ ندر دیک ، گوئه ریب و شادلیق تاپار . او اللهی که یاغیش سویی ایله یئری دیریلدیر . مسلمانا تولولریده دیریلدر . البته او هر شیئه (هرزادین یاراتماغینا) قادردیر (۳۹) البته او کسلی که بیزیم آیاتیمیزه ملحد و کافر اولورلار هیچ وقت بیزیم نظریمیزدن گزلین قالمازلار . آیا او کسی که جهنم اوتونا دوشه یاخشی دیر یا او کسی که قیامت گونی اوندان اماندا قالا ؟ (بوگون) هر نه ایستیرسیز ، ائلیون که سیزین عمل لریزی الله گوئرور (۴۰) او کسلی که بو قرآنه که اونلارین هدایتی اوچون گلیب ، کافر اولورلار (شدیدا مجازات اولاجاقلار) حقیقته قرآن چوخ عزیز و گرامی بیر کتابدیر (۴۱) هیچوقت نه کئچمیشده و نه گله جکده باطل سوء قرآنه یول تاپماز چونکه او حکمتلی و عبادته یاراشیقی اولان اللهم طرفیندن نازل اولوبدی (۴۲) (یا پیغمبر) او سوءیکه قابا قکی پیغمبرلره دئییلیب، سنه ده همون سوء دئییلیر که سنون پروردگارین چوخ باغیشلیان و بتر مجازات صاحبی دیر (۴۳) و اگر بیز بو قرآنی عجم (غیر عرب) لغتینده گوئ ندر سئیدیک ، مسلمانا "کافر لر دئیر دیلر: نه اوچون بو کتابین آیهلری تفصیل ایله بیان اولونمایب ؟ نه اوچون اونون احکامی عجمی و مخاطبی عرب دیر ؟ اونلارا دئگین ، بو قرآن اهل ایمان اوچون هدایت و (اوره کلره) شفا وئرن دیر و او کسلی که ایمان کتیر میرلر، قولاقلاریندا آغیرلیق وار و اونی گوئرمکدن گوئلری کوردیر ، دئییه سن اونلاری چوخ اوزاق یئردن سسلیرلر (۴۴) بیز موسی پیغمبره تورات کتابین وئردیک (بنی اسرائیل) اونون خلاف یولون توتدولار و اگر پروردگاریوین ازلکی حکمی اولما سایدی (که مجازاتی تاخیره سالسین) مسلمانا "اونلارین آراسیندا عذاب حکمی صادر اولاردی، هر قدر که اونلار قرآنین باره سینده شک و شبهه ده دیلر (۴۵) هرکس دنیاده یاخشی ایش گوئر، ئوز نفعینه ایش گوئر و هرکس پیس ایش گوئر، ئوز ضررینه گوئر و سنون پروردگارین هیچوقت بنده لرینه ظلم ائتمز (۴۶)

قیامتین ساعیتیندن نجه الله آگاهدیر. هیچ میوه نوز عذبه سیندن چیخماز و هیچ دیشی حامله اولماز و دوغماز مگر اللهین علمی ايله و او گونی که مشرکله عتاب اولار: او بتلری که منه شریک قرار وئیردیز، هاردا دیلار؟ مشرکله دئیرلر: پروردگارا، بیز سنه عرض ائله دیک که بیزیم هیچ شاهدیمیز یوخدور که سنون شریکین اولار. (۴۷) باطل معبودلار که دنیاده اونلارا عبادت ائلیردیلر، هامیسی نظرلریندن محو اولوب گئدر و یقین ائللر که اونلار اوچون قاچاق یولی یوخدور (۴۸) انسان منفعتلی شیئری و دنیا مالین ایسته مکدن (گوئی) دوئیماز و یورولماز ولی اگر اونا ضرر و صدمه یئتیشه، اوندا ماء یوس اولوب و (اللهین رحمتیندن) ناامید اولار (۴۹) و اگر بیز انسانا ضرر و صدمه دن سونرا که اونا یئتیشیب، نوز طرفیمیزدن رحمت و نعمت دادیزاق، اوندا دئیر که بو نعمتله منیم اوچون (و منیم لیاقتیمدن) دیر و گمان ائله میرم که قیامت قائم اولار، فرضا "اگر اولسادا، پروردگاریم یانیندا منیم اوچون گوئی ل نعمتله واردیر (بونلاردان یاخشی سین تاپارام) بیز (قیامت گونی) کافرلری نوز عمللریندن (و جزالریندن) آگاه ائله ریک و اونلارا شدتلی عذاب دادیزاریق (۵۰) و زمانیکه بیز انسانا نعمت (مال و ثروت و حکومت) وئردیک (بوئ یوکلوک ادعاسی ائدیپ و) بیزدن اوز دوئندری و (اللهین عبادتیندن) اوزاق اولار. ائيله که بیر مصیبه گرفتار اولدی، اوندا اوزون، اوزون دعالریله بیزی کمکه چاغیرار (۵۱) (یا پیغمبر) دئگین، سیز گوئی رورسوز و آنلیرسیز که قرآن اللهین طرفیندن دیر، سونرا اونا کافر اولورسوز. بو صورتده آرتیق ضالته دوشن کسدن سوای کیمدیر که اوزاق ضالته و شقاوته قرار تاپسین؟ (۵۲) بیز نوز قدرت و حکمت آیتلریمیزی دنیاده باشندان باشا و خلقین آراسیندا گوئی ستره ریک تا اونلارا آیدین اولسون که الله تعالی حقدیر. آیا کافی دئیل که سنون پروردگارین هرزادا شاهد و ناظر دیر؟ (۵۳) آگاه اولون که کافرلر پروردگارین گوئی روشنندن (قیامتدن) شک و شبهه ده دیلر و بیلین که الله تعالی دنیانین بوتون موجوداتینا کامل احاطه سی واردیر (۵۴)

باغیشلیان رحم ائدن تائری آدینا

حم (۱) حسق (قرآنین رموزیندن و اسراریندن دیر) (۲)
هابئله قدرتلی و حکمتلی الله سنه و سندن قاباکی پیغمبرلره وحی
گوئندیریر (۳) هر نه که گو یلرده و یئرده وار، بوتون اونونکیدیر و
او اعلی مقام و بوئوک الله دیر (۴) یاخین ایدی که گو یلر
(کافرلرین چرکین سوزلریندن) اوستدن تو کولوب داغیل سین لار،
رحمت ملک لری پروردگارین حمدینه تسبیح ائیلرلر و یئرین آدم لرینه
الله تعالی دان باغیشلانماق ایستیرلر. بیلین و آگاه اولون که الله
تعالی جوخ باغیشلیان و رحم ائندیر (۵) و او کس لری که الله
تعالی دان سوای غیر یسینی ئوزلرینه معبود و دوست توتدولار، الله
اونلارین اعمالینا مراقب دیر و سن (یا پیغمبر) اونلارین اعمالینا
وکیل و مسئول دئیل سن (۶) و هابئله فصیح قرآنی عربجه سنه وحی
ائتدیک تا (ام القری) مکهنین اهابیسی و اونون اطرافیندا ساکن
اولانلاری (اللهین عذابیندن) قورخوداسان و ییغیناق گونوندن
که اوندا هیچ شک و شبهه یوخدور، آگاه ائده سن. اوگون بیر عده
بهشته گئده جکله و بیر عده یانار اوتا دوشه جکله (۷) و اگر الله
ایسته سئیدی، تمام مخلوقی بیر امت (مومن) قرار وئردی. لکن
الله تعالی هر کسی ایستیه ئوز رحمتینه داخل ائله و ظالم لره هیچ
دوست و آرخا اولمیا جاق (۸) آ یا (مشرکله) الله تعالی دان غیر یسینی
ئوزلرینه دوست و معبود اختیار ائتدیلر؟ حالبو که تکجه الله دیر
که خلقین کمگی و آرخاسی دیر و او دور که ئولولری دیریلدیر و
وارلیق باغیشلیر و گئنه او دور که هر زادا قدرتی و با شاریقی واردیر
(۹) سیز او زاددا که اختلاف ائلیرسیز، اونون قضاوتی و حکمی
الله اوچوندور، او اللهی که منیم پروردگاریم دیر. من اونا توکل
ائتمیشم و اونا طرف قاییدارام (۱۰)

گوپلری و یئری یوخدان یارادان الله تعالی سیزین ئوز جنسیزدن ، سیزه حیات یولداشی قرار وئردی و چارپالاری ده جفت (ارکک دیشی) خلق ائتدی تا سیزی آرتیرسین . اللهین مثللی و تایی بیر شیئی یوخدور و او ائشیدن و گوئرندير (۱۱) گوپلرین و یئرین (خزانلرینین) آچاری اونون قدرتلی الینده دیر . هر کسه که ایستر ، روزوسون آرتیرار و او هر زادا عالم و آگاهدیر (۱۲) او شریعتی که سیز مسلمانلار اوچون قرار وئرمیشیک ، همون شریعت و احکام دیر که نوح پیغمبره سفارش ائتدیک و سنون اوچون (یا پیغمبر) همون سفارشی و توصیه نی وحی ائلیریک که ابراهیم و موسی و عیسی پیغمبره سفارش ائتدیک که اللهین دینی اوچون قیام ائدین (و اونی بوتوو ساخلاین) و هیچوقت اللهین دینینده اختلاف ایجاد ائتمیون . مشرکله اوچون چوخ آغیر و یئکه گلیر که سن اونلاری توحیده دعوت ائلیرسن و بت پرست لیگی ترک ائتمگه چاغیریرسان و الله هر کسی ایستیه ئوز رسالتینه انتخاب ائلر و هرکس که توبه ائدیپ قئییده ، الله اونی حق یولونا هدایت ائلر (۱۳) خلق دین امرینده داغینیق آرایا گتیرمه دیلر مگر علم و آگاهی اونلارا گلندن سونرا . غرور و حسادتدن ئوز آرالاریندا اختلاف وجوده گتیردیلر و اگر سنون پروردکاریوین طرفیندن اولان کلمه ، تعیی اولموش و قته کیمی (اونلارا مهلت وئرمگه) سابقده صادر اولمیایدی ، حتما "عذاب حکمی اونلارین آراسیندا صادر اولاردی و او کسلری که کئچمیش قوملردن سونرا گوی کتابینا وارث اولدولار ، قرآنین باره سینده شک و شبههده دیلر (۱۴) پس همونجور که سنه امر اولونوب (مخلوقی اسلاما و توحیده) دعوت ائتگین و (رسالت امرینده) محکم و ثابت اولگین و اونلارین هوای نفسلریندن تبعیت ائتمه و دئگین ، من او کتابا که الله گوئندریب کاملا "ایمانیم واردیر و من مامورم که سیزین آرایزدا عدل و عدالتله قضاوت و حکم ائدم . بیزی و سیزی یارادان ، یالقوز الله دیر . بیزیم اعمالیمیز ، بیزیمکی و سیزین اعمالیز سیزینکیدیر ، بیز یله سیزین آرامیزدا (اتمام حجتدن سونرا) هیچ جر و بحث یئری یوخدور و الله تعالی (قیامت گونی) بیزیم هامیمیزی جمع ائده جک و تمام مخلوقون قاییداجاق یولی اونا طرفدیر (۱۵)

او کسری که (یهودی لر) الله تعالی خصوصیت اوندان
سونرا که اونون دعوتین قبول ائدی لر، جر و بحث ائلی لر، اونلارین
دلیل لر پروردگارین یانیندا قابل قبول دئیل و اللهین غضبیده
قرار تاپارلار و اونلار اوچون شدتلی عذاب وار (۱۶) الله تعالی
دیر که گوی کتابین عدالتین اجرا سیندان اوتری حقله گو ندردی و
به بیلیرسن، شاید قیامتین ساعتی چوخ یاخین اولسون (۱۷) او
کسری که قیامته ایمان و اعتقادلاری یوخدور، اونون قائم اولماغینا
عجله ائلی لر و او کسری که قیامته ایمان و اعتقادلاری واردیر،
اونون قائم اولماغیندان بتر قورخورلار و بیلیرلر که اوگون حقدیر.
بیلین و آگاه اولون او کسری که قیامت باره سینده جر و بحث
ائلی لر، چوخ اوزاق و درین ضالانده قرار تاپیلار (۱۸) الله
تعالی بنده لرینه چوخ لطف و مرحمتی واردیر. هرکسه ایستیه آرتیق
روزی (مال و ثروت) وئر و او چوخ قدرتلی و باشاریقلی دیر (۱۹)
هرکس که آخرت مزرعه سی نین محصولون ایستسه، اونون محصولون
(حاصل عملین) آرتیراریق و هرکس که تکجه دنیا مزرعه سی نین
محصولون ایستیه، اونی که بیز ایستیریک، اونا وئر ریگ و آخرتده
بهره و نصیبی اولمیاچاق (۲۰) آیا مشرکلرین باطل معبودلاری،
اونلار اوچون شریعت که الله اونا اجازه وئر میوب، جعل ائدی لر و
اگر فصل کلمه سی (جرم ایله کیفرین فاصله اولماقی و مجازاتدا
تاخیر ائتمک حکمی) سابقده صادر اولمیایدی، مسلما اونلارین
آراسیندا عذاب حکمی صادر اولاردی. البته ظالم لر اوچون درد
آرتیران عذاب واردیر (۲۱) قیامت گونی ظالم لر گو ره جکسن
که ئوز کسب ائتدی کیری عمل لرین جزا سیندان بتر قورخورلار، البته
ئوز جزا لارینا یئتیشه جکلر و او کسری که ایمان گتیریب و یاخشی
عمل لر ائتدی لر، بهشت باغلاریندا و پروردگارین رحمتی نین
جواریندا قرار تاپاچاقلار و هر نه ایستیه لر و مایل اولالار، اونلار
اوچون آماده دیر، بو (لطف و رحمت) پروردگارین همون فضل و
رحمتی دیر (که اهل بهشته شامل اولور) (۲۲)

بو همون بهست دیر که الله تعالی او بنده لرینه که ایمان گتیردیلر و صالح عمل انجام وئردیلر، بشارت وئربیدر (یا پیغمبر) دنگین، من سیزدن رسالت مزدی ایستمیرم مگر یاخین فامیلیمی و عترتیمی دوست توتماق (و منیم احترامیمی اونلارین حقینده عمل ائتمک - هرکس آل محمد ص دوست توتسا، اونون ایمانی کامل اولار) و هرکس یاخشی و صالح اعمال انجام وئره، بیز اونون یاخشی لیقینی آرتیراریق. حقیقتده الله تعالی چوخ باغیشلیان و شگری قبول ائدندیر (۲۳) آیا دئییرلر که پیغمبر، اللهافترا و یالان نسبتی وئیر؟ (ائیله دئیل) اگر الله ایستیه سنون قلبیوه مهر وورار و ئوز کلماتیله باطلی محو ائدیب و حق ثابت ساخلار. مسلما الله خلقین اوره ک اسرارینا کاملاً عالم و واقف دیر (۲۴) و الله دیر که بنده لری نین توبه سین قبول ائدیر و اونلارین تقصیرلریندن و از کئچیر و سیز هر ایش گوئره سیز، الله اوندان آگاه دیر (۲۵) و الله تعالی او کس لری ن دعاسین و ایسته دیکلرین که ایمان گتیردیلر و یاخشی ایشلر گوئردولر، مستجاب ائدر و اونلارین اجر و ثوابینا ئوز فضل و رحمتیندن آرتیرار و کافرلر اوچون شدتلی عذاب وارد دیر (۲۶) و اگر الله بنده لری ن روزوسونی (حددن چوخ) آرتیرا. یئر اوزونده چوخلی ظلم و فساد ائرلر، لکن الله مخلوقون روزوسون او قدر که ایستیر (و صلاح بیلیر) گوئندر. مسلماً "الله تعالی ئوز بنده لری نین (یاخشی تانیر و اونلارین) اوضاع و احوالینا کاملاً واقف و آگاه دیر (۲۷) او الهی که مخلوق قطع امید ائدندن سونرا ئوز رحمت یاغیشین گوئندیر و رحمتین گوئستریر. حقیقتده او کمک ائدن دوست و آرخا و بگه نیلمیش صفتلر صاحبی دیر (۲۸) و اللهین قدرت نشانه لریندن، گویلری و یئری یار ائتمک دیر و اونلاردا جانلی موجوداتی پخش ائتمک دیر. البته الله اونلاری جمع ائتمکه هر زمان ایستیه، قادر دیر (۲۹) هر نوع مصیبت و بیس اولایلار سیز انسانلارا یئتیشه، ئوز اللری زین امه گی دیر بیر صورتده که الله تعالی سیزین گناهلاری زین چوخون باغیشلیر (۳۰) و سیز یئر اوزونده اللهین عذابین قاباغین آلان دئیل سیز و سیزین اوچون الله تعالی دان سوای دوست و آرخا یوخدور (۳۱)

اللهين قدرت نشانه لریندن دریالاردا داغلار کیمی کسیرین جاری اولماقیدیر (۳۲) و اگر الله تعالی ایستیه، یئلی ساکن ائدیپ یاتیردار، تا کسیر سو اوزونده دایانوب، حرکتدن قالالار. مسلمان بوندا اللهین قدرتیندن هر صبر ائدن و شکر ائدن بنده لر اوچون نشانه لر واردیر (۳۳) یاقیبح عمل لرینه گوهره اونلاری و کسیری دریادا غرق ائلیه. بیر صورتده که بو یوک تانری گناهلارین جوخون باغیشلیر (۳۴) و او کسیری که بیریم آیاتیمیز باره سینده جر و بحث و مخالفت ائلیرلر، بیلسینلر که (عذاب نازل اولان وقت) هیچ فاجاق یولی اونلار اوچون اولمیا جاق (۳۵) اورادیکه (دنیا مالیندان) سیزه وئرلیپ، فانی دنیا حیاتی نین متاع سیدیر و او زادی که اللهین یانیندا دیر، چوخ یاخشی و همیشه فالاندیر. البته او کسیر اوچون که ایمان گتیردیلر و هر ایشده پروردگار توکل ائلیرلر (۳۶) او کسیر که بو یوک گناهلاردان و بیس ایشلردن چکینیرلر و زمانی که (چرکین سوژدن) عصبانی اولدولار، طرفی باغیشلیرلار (۳۷) و او کسیر که پروردگارین امرینی قبول ائدیپ و اطاعت ائلیرلر و نمازلارین قیلیرلار و نوز آرالاریندا ایشلرینده مشورت و تبادل نظر ائلیرلر و او روزودان که اونلار وئریشیک یوخسوللارا باغیشلیرلار (۳۸) و او کسیری که وقتی اونلار ظلم و مصیبت اوز وئردی، بیر، بیرینه کمکلیک ائلیرلر (۳۹) انتقام و بیس عملین جزاسی اونون مثلی جزادیر (نه آرتیق) اما اگر بیر نفر (نوز حقیندن) صرف نظر ائدیپ و باریشا (و مصالحه ائده) اونون اجری اللهین عهده سینده دیر. مسلمان "بو یوک تانری ظلم ائدنلری هیچ دوست توتماز (۴۰) و هرکس ظلم گوئرندن سونرا، انتقام اوچون کمک چاغیرا (و شکایت ائلیه) اونون اوچون مذمت یئری یوخدور (۴۱) مذمت او کسیر اوچوندور که خلقه ظلم ائدیپ و یئر اوزونده ناحق یئر شراعت ائلیرلر، اونلار اوچون (دنیا ده انتقام مقابله بمثل و آخرتده) درد آرتیران عذاب واردیر (۴۲) هرکس صبر ائدیپ و انتقامی (قدرتله) باغیشلیا، مسلمان بو باغیشلاماق - بوتون ایشلرده راسخ عزمین دلیلی و ثابت اراده نین نشانه سیدیر (۴۳) و تانری هر کسی ضالالتده ترک ائده، تانری دان سوای اونون اوچون هیچ دوست و آرخا اولمیا جاق و ظلم ائدنلری گوهره چکسن، اورمانیکه عذابی گوئردولر، دئیرلر: آیا بیزیم اوچون (بیرده دنیا)د) قنیت مک یولی اولاجاق؟ (۴۴)

و گوهره جکسن که ظالم لری اوتا ساری آپاریرلار و اونلار قورخولی حالدا دلتدن گوهر آلتی اوتا باخیرلار. او کسلی که ایمان گتیردیلر، دئییه جکسر: واقعی زیانکارلار او کسردیلر که قیامت گونی ئوزلرینه و خانواده لرینه ضرر ووردولار. آگاه اولون: ظلم ائدنلر همیشه عذابدا اولاجاقلار (۴۵) و اونلار اوچون تانری—دان سوای هیچ دوست و آرخا اولمیا حاق که اونلارا کمکلیک ائتسین و تانری هر کسی ضالته ترک ائلیه، اونون اوچون نجات یولی تاپیلماز (۴۶) ای مخلوق پروردگار یزین دعوتینی قبول ائدین، اوندان قابق که بیر گون گله که قادر دئیسیر تانری طرفیندن گلن عذابى دالی قیطره سیز. او گون سیزین اوچون پناه یثری اولماز و قادر اولماز سیز که بیر زادی (و بیر عملی) دانیب، گیزلده سیز (۴۷) (یا پیغمبر، بو آیاتی خلقه بیان ائتگین) اگر خلق قبول ائتمه دیلر و اوز دوء ندر دیلر (غم یئمه) بیز سنی اونلارا محافظ گو ندرمه میشیک و سنون اوچون رسالتی آشکار ابلاغ ائتمکدن سوای آیری تکلیف یو خودور. ائیله که انسانا ئوز رحمتیمیزدن دادیزاق، اونا خوشحال اولار و اگر اونلارا عمل لری نین اوزرینده که قبله اللری مرتکب اولوب، پیسرلیک یئتیشه، اوندا انسان کفران ائدر (۴۸) گویلرین ویئرین صاحبی تکجه الله دیر. خلق ائدر او زادی که ایستر و هر کسه که ایستر قیز اولادی وئر و هر کسه که ایستر اوغلان اولادی باغیشلار (۴۹) یا هر کسه که ایستر جمیک اوغلان و قیز اولادی وئر و هر کسی که ایستر عقیم و سوء نسوز قرار وئر. حقیقته او بیلگین و قدر تلیدیر (۵۰) هیچ انسان اوچون امکانی یو خودور که الله اونلا (مستقیما) دانیش سین مگر وحی یا الهام یا پرده دالی سیندان یا بیر ائلجی گو ندرر تا اللهین اذنیله هر نه ایستیر اونا وحی ائده. حقیقته الله عالی مقام و حکمتلیدیر (۵۱)

هابئله بیز روحی (جبرئیلی) ئوز امریمیزله وحی اوچون سنه طرف گوئ ندر دیک. وحی دن قابق سن بيلمیر دین اللهین کتابی نمه دیر و ایمان یولی هانسی دیر و لکن بیز قرآنی هدایت نوری قرار وئردیک که بنده لریمیزدن هر کسی ایستیریک اونونلا هدایت ائلیریک، البته سن خلقی دوز یولا هدایت ائلیرسن (۵۲) او اللهین یولونا که هر نه گویلرده و یئرده وار، اونونکیدیر. بیلین که تمام ایشراللهه طرف قئییدر (۵۳)

۸۹- آیه

۴۳- زخرف سوره سی

۸۳۳- کلمه

۵- بعثت ئیلی

باغیشلیان رحم ائدن تانری آدینا

حم (قرآنین رموزیندن و اسراریندن دیر) (۱) آند اولسون آشکار اولان کتابه (۲) بیز قرآنی عرب لغتینده مقرر ائتدیک تا سیز اونون باره سینده عاقلانه فکرائده سیز (۳) البته او بیزیم یانیمیزدا (لوح محفوظ دا) اصیل کتابدادیر که چوخ عالی و حکمتلیدیر (۴) آیا بو حکمتلی قرآنی اونا خاطر که سیز اسرافکار و افراط چی جماعتسیز، سیزدن مضایقه ائده ک؟ (۵) نه قدر پیغمبر لر کئچمیش زمانلاردا (قوملارین هدایتی اوچون) گوئ ندر دیک (۶) هیچ پیغمبر اونلارا گلمدی مگر بو که اونوی مسخره ائتدیلر (۷) بیز بونلاردان قدرتلی لرین (کفرلرینه گوئره) هلاک ائتدیک و اونلارین شرح حالی (قاباکی سوره لرده) ذکر اولوبدی (۸) و اگر اونلاردان سو روشاسان که گویلری و یئری کیم یارادیبدی، مسلما دئییه جکلر: قدرتلی و بیلگین الله اونلاری یارادیبدی (۹) او اللهی که یئری سیزین اوچون استراحت محلی (دوشنمیش فرش) قرار وئردی و اوندا (یا شاییش اوچون) یوللار مقرر ائتدی، اولاه که سیز هدایت تاپاسیز (۱۰)

و او اللهی که گویدن ئوز اندازه سینده (احتیاج قدریجه)
 یاغیش سویی گوئ ندردی و اونونلا سوسوزلوقدان ئولموش قوری شهری
 و چوئلی دیری ائتدیک، هابئله سیز (ئولندن سونرا) دیریلیب،
 قبردن چیخارسیز (۱۱) و او اللهی که دنیانین بوتون موجوداتین
 جفت یاراتدی و سیزین سوار اولماغیز اوچون، گمیلر و چارپالار مقرر
 ائتدی (۱۲) تا (مسافرتلرده) اونلارا سوار اولاسیز. وقتیکه سوار
 اولدوز، پروردگاریزین نعمتین یاد ائدین و دئیون که پاک و منزه
 دیر او اللهی که بو نعمتی (وسیله نی) بیزیم اختیاریمیزدا قرار
 وئردی یوخسا بیز اونا قادر دئیل ایدیک (۱۳) و بیز پروردگاریمیز
 طرفینه قئییدنلریک (۱۴) و کافرلر، الله اوچون بنده لریندن
 (اولاد) سهمی قرار وئردیلر. واقعا "انسان آشکارا کفران ائندنیر
 (۱۵) آیا الله تعالی ئوزی یاراتدیگی بنده لردن، قیزلاری ئوزونه
 گوئ توروب و اوغلانلاری سیزه باغیشلادی؟ (۱۶) اگر اونلارین
 بیرینه او قیزی که رحمان الله مثل وورور و نسبت وئیر، بشارت
 وئریله، آجیقیندان اوزی قارالار و (مجبور قالان حالدا) آجیقین
 اوتار (۱۷) آیا او کسی که زینت آلات ایچینده پرورش تاپیر و
 بسله نیر و ئوز حقیقتدن دفاع ائتمکده عاجز دیر (رحمان الله نسبت
 وئیرسیز؟) (۱۸) مشرکلر (جهل اوزیله) رحمان اللهین بنده لری
 اولان ملک لری، قیزلارگمان ائتدیلر. آیا الله تعالی ملک لری خلق
 ائدن وقت، اونلار حاضر و ناظریدیلار و گوئ ردولر که تانری اونلاری
 قیز صورتینده یاراتدی؟ اونلارین بو شهادتی (نامه اعمال لاریندا)
 یازیلار و بو سوء زلردن سئوال اولونارلار (۱۹) مشرکلر دئییرلر:
 اگر رحمان الله ایسته سئیدی، بیز اونلارا عبادت ائتمزدیک،
 اونلارین بوباره ده علم و اطلاع لاری یوخدور، اوندان سوای که
 یالان و افترا دئییرلر (۲۰) آیا بوندان قابق اونلارا کتاب گوئ ندر
 میشیک که اونا استدلال ائده لر؟ (۲۱) بلکه دئییرلر: بیز آتا.
 بابالاریمیزی بودینده (بت پرست لیکده) تایدیق و بیزده اونلارین
 ایزلریجه هدایت اولونوروق (۲۲)

هابتله بیز سدن قایاق هیچ شهر و دیاره پیغمبر گو ندرمه
 دیک مگر اونلارین ثروتمندلری دئدیله: بیز آتا، بابالاریمیزی بو
 دینده (بت پرست لیکده) تاپدیق و بیزده اونلارین رسم و
 رسوماتلاریندان تبعیت ائلیریک (۲۳) پیغمبرلری دئدی: اگر من
 سیزی آتا، بابالاریزی تاپدیغیز دیندن، یاخشی دینه طرف هدایت
 ائدم (آیا کفردن ال چکرسیز؟) اونلار دئدیله: اصولاً "بیز سیزین
 رسالتیزه کافریق (۲۴) بیز اونلاردان (کفرلرینه گوهره) انتقام
 آلدیق. سن باخ گوهرگین، پیغمبرلری تکذیب ائد نلرین آخر و
 عاقبتی نئجه اولدی (۲۵) و زمانی که ابراهیم آتالیغینا و ئوز قومن
 دئدی: اوزاد لارا که سیز عبادت ائلیرسیز، حقیقتده من اونلاردان
 اوزاقام (۲۶) او الله تعالی دان سوای که منی یوخدان وجوده
 گتیریب، مسلماً "منی هدایت ائده چک (۲۷) ابراهیم کلمه توحیدی
 "لااله الا الله" ئوز اولادی آراسیندا قالارگی ائتدی تا اولادی نین
 هامیسی اونا رجوع ائده لر (۲۸) (من اونلارین گناهکارلارینی
 مجازات ائتمکده عجله ائتمه دیم) بلکه اونلار ا و آتالارینا نعمت و
 اوزون عمر باغیشلادیم تا قرآن و حق بیان ائدن پیغمبر اونلارین
 هدایتی اوچون گلدی (۲۹) ائيله که قرآن و حق اونلارا گلدی،
 دئدیله: بو سحر و جادو دیر، بیزیم اونا ایمانیمیز یوخدور و کافریق
 (۳۰) و داها دئدیله: نه اوچون بو قرآن (ایکی شهرین، مکه و
 طائفین) بو یوک کیشی لرینه نازل اولمادی؟ (۳۱) آیا اونلار
 پروردگارین فضل و رحمتین (ئوز آرالاریندا) بو لوشدورورلر؟ بیر
 صورنده که اونلارین روزوسون دنیا حیاتیندا اونلارین آراسیندا
 تقسیم ائتمیشیک و بعضیلرین، بعضی لرینه درجه و مقامدا (جسمی
 و فکری قدرتینده و ذاتی نبوغدا و ثروتده) آرتیق لبق باغیشلامیشیق
 تا خلقین بعضیلری، بعضیلرین ایشلرده خدمته توتالار و سنون
 پروردگاریوین فضل و رحمتی، اونلار جمع ائدن مال دنیادان
 یاخشیدیر (۳۲) و اگر غیر بو اولسایدی که خلق واحد امت اولسون،
 مسلماً بیز او کسلی که رحمان الله، کافر اولدولار ائولری نین
 سقفلرین و پله لرین گوموشدن قرار وئردیک که اونلاردان اوسته
 چیخالار (۳۳)

و اتولرینه نجه قاپولار و تحنلر (بیریلدان و نوموسدان) قرار
 وئردیک که اونلار دایانلار (۳۴) و باشقا تجملات اونلار
 آرتیراردیق و بونلارین هامیسی (فانی و آل ائدن) دنیا حیاتی نین
 متاعیدیر و آخرت پروردگارین یانیندا اهل تقوی اوچوندور (۳۵)
 هرکس رحمان اللهین ذکریندن اوز دوء ندره، شیطانی اونا مسلط
 ائده ریک تا اونون یاخشی یولداشی اولسون (۳۶) شیطانلار اونلاری
 اللهین یولوندان ساخلایب و ضالته سالارلار و اونلار بئله گمان
 ائدرلر که واقعا "هدایت ناپیبلار (۳۷) تا وقتیکه بیزیم طرفیمیزه
 گئر. اوندان دئیر که ایکاش منله، سنون آرامیزدا گون چیخان و گون
 باتان مسافتی جه فاصله اولاردی که سن منیم اوچون چوخ پیس
 یولداشیدین (۳۸) (ای کافرلر) اوگون پشیمانلیق سیزین حالیزه
 فایده وئرمز چونکه سیز دنیا ده آرتیق ظلم ائدیسیز. بوگون سیز و
 یولداشلاریز جهنمین عذابینه شریکسیر (۳۹) (یا پیغمبر) آياسن
 قادرسن کار آدامی ائشیتدیره سن؟ یا کور آدامی و او کسی که آشکار
 ضالته دیر، هدایت ائده سن؟ (۴۰) بیز یاسنون رحلتیندن
 سونرا اونلاردان انتقام آلاریق (۴۱) یاسنون حال حیاتیندا اونلار
 وئردیگیمیز عذاب وعده سین، سنه گوئ سترریک و بیز اونلارین
 هلاکینه هر آن قادریق (۴۲) سنون قرآنه که سنه وحی اولور دایا عین
 اولسون، حقیقتده سن دوز یولداسان (و دینین حقدیر) (۴۳)
 یقینا "قرآن سنون اوچون و سنون تابع لریوه تذکر (و تکلیف) دیر
 و اونون مقابلینده مسئؤل سوز (۴۴) (یا پیغمبر) ئوزوندن قباککی
 پیغمبرلرین تابع لریندن سوء روشکینن که آيا رحمان تانری دان،
 سوای، آیری معبودلار قرار وئرمیشیک؟ (۴۵) حقیقتده بیز موسی نی
 ئوز آیت لریمیزله فرعونه و اونون قومون بوئ یوکلرینه طرف
 گوئ ندردیک. موسی دئدی: من عالم لره پرورش وئرن اللهین
 پیغمبری یم (۴۶) ائيله که بیزیم آیت لریمیزی اونلار گتیردی،
 اوندان اونی مسخره ائدی. گولدولر (۴۷).

بیز هیچ آیه و معجزه اونلارا گو سترمدیک مگر او بیرسی
 آیت لردن و معجزه لردن بو یوک ایدی (هامیسین تکذیب اثتدی لر)
 بیز اونلاری بلا و عذابه گرفتار ائله دیک تا مگر متنبه اولوب ، اللهین
 طرفینه قئیده لر (۴۸) (فرعونیلر ، موسی یه جادوگر نسبتی وئریب)
 دئدی لر: ای بو یوک جادوگر ، پروردگاریندن او عهدین اوزرینده
 که سنله ائدییدی (که اگر ایمان گتیره لر ، بلانی اونلاردان رفع
 ائده ریک) ایسته گینن تا عذابی بیزدن گوئورسون و بیز بو شرطیله
 هدایت او لاریق (ایمان گتیرریک) (۴۹) ائيله که بیز (موسی نین
 ایسته دیگینه خاطر) بلا و عذابی اونلاردان گوئوردوک ، اوندان
 ئوز عهد و ایلقلارلارین پوزدولار (و ایمان گتیرمه دیلر) (۵۰)
 فرعون قومون آراسیندا تبلیغاتا باشلادی و دئدی :ای جماعت ، مگر
 مصرین ملکی و آخار چایلاری منیم شخصی ملکوم دئیل؟ مگر سیز
 (منیم جاده و جلالیمی و موسی نین یوخسوللوقون) گوئرمیرسیز؟ (۵۱)
 آیا (بو وار و دولته) من آرتیقام یا ، بو فقیر شخص که آچیق
 بیانیده یوخدور؟ (۵۲) (اگر موسی پیغمبردیر) بس نییه قولوندا
 قیزیل قولباغی و بوئنوندا قیزیل طوقی یوخدور؟ نییه بس ملک لر
 اونلا کلمه دیلر؟ (۵۳) فرعون (بو مسموم ائدن تبلیغاتله) ئوز
 ائل و تبارین خوار و ذلیل ائتدی و هامی اونون امرینه مطیع اولدولار،
 البته اونلار ئوزلری فاسق جماعتیدیلر (دنیا مالینا و مقام و ریاسته
 و عیش و عشرته خاطر ، ظلم یوکونون آلتینا گیریپ و فرعونون بوتون
 دستوراتین ، بونسوز که نییه و نه اوچون دور ، قبول اثتدی لر) (۵۴)
 ائيله که بیزی غصیه گتیردی لر ، اونلاردان انتقام آلدیق و هامیسین
 غرق ائتدیک (۵۵) و او قومون هلاکین ، گلن قوملر اوچون ، مثل و
 عبرت قرار وئردیک (۵۶) ائيله که عیسی ابن مریمدن مثل وورولدی،
 اوندان سنون قومون (قریش جماعتی) اونا اعتراض اثتدی لر (۵۷) و
 دئدی لر: آیا بیزیم معبودلاریمیز یا خشی دیر یا عیسی پیغمبر؟ مشرکلر
 بو سوئلری دئمه دیلر ، مگر مجادله جهتینه ، چونکه اونلار بیر
 جماعتیدیلر که همیشه دشمن لیک ائلیرلر (۵۸) عیسی پیغمبر اللهین
 بنده لریندن بیرسی ایدی که بیز اونا رسالت نعمتی باغیشلادیق
 و اونی بنی اسرائیل اوچون مثل و حجت قرار وئردیک (۵۹) و اگر
 بیز ایسته سئدیک ملک لری سیز انسانلارین یئرینه جانشین قرار
 وئردیک (۶۰)

حقیقتده عیسی بیعمر قیامین یا حین اولماق علامتی دیر
 قیامته شک ائتمیون و مندن تبعیت ائدین که دور و مستقیم یول
 بودور (۶۱) و شیطان سیری (حق یولوندان) منحرف ائتمه سین
 چونکه او سیزه آشکار (و بو یوک) دشمندیر (۶۲) ائيله که عیسی
 آیدین حجت لر و معجزه لريله خلقین هدایتی اوچون گلدی، دئدی
 من سیزین اوچون گوی کتابی و حکمت کتیرمیشم و گلیمیشم نا
 بعضی احکامدا که اختلافیز وار، سیزین اوچون بیان ائدم، یونا
 گو ره تانری دان قورخون و پرهیزگار اولون و مندن اطاعت ائدین
 (۶۳) حقیقتده الله تعالی منیم و سیزین پروردگاریمیزدیر. نکه
 اونا عبادت ائدین. دور و مستقیم یول بودور (۶۴) سونرا فرقه لر
 (یهود و نصارا) ئوز آرا لاریندا اختلاف ایجاد ائتدیلر. پس وای
 اولسون ظالم لره قیامت گونون درد آرتیران عذابیندن (۶۵)
 آیا اونلار قیامت ساعتین گو زله مکدن سوای آیری انتظارلاری وار
 که غفلتا "اونلارا یئتیشه جک؟ او حالدا که بیلمز لر (۶۶) اونلارین
 دوستلاری قیامت گونی اونلارا دشمن اولارلار مگر پرهیزگارلار (که
 اونلارین دوستلوقی همیشه لیک دیر) (۶۷) ای منیم پرهیزگار بنده
 لریم بو گون سیزین اوچون هیچ قورخی و غصه یوخدور (۶۸) او
 کسلر که بیزیم آیاتیمیره ایمان گتیریب و ارمیزه مطیع و تسلیم اولوبلار
 (۶۹) (اونلارا دئیرلر که) سیز و سیزین عورتلریز شاد و خوشحال
 اولان حالدا بهشته داخل اولون (۷۰) (بهشتین قوللوقچیلاری)
 قیزیل کاسه لر و بلور کوزه لر، ایچلری دولی نعمت لريله بهشت
 اهلی نین آراسیندا دولانارلار. بهشته هر نه کونول سئوه و گو ز
 اوندان لذت آپارا، فراهم دیر و سیز پرهیزگارلار او بهشتلرده
 همیشه لیک قالاجاق سیز (۷۱) بو بهشت سیزین ئوز صالح عمل لرین
 اجری دیر که ارت آپاریب سیز (۷۲) و سیزین اوچون بهشته چوخلی
 میوه لر و یئمیشلر واردیر که اونلاردان صرف ائلرسیز (۷۳)

البته مجرملر و کناهکارلار جهنمین عذابینده همیشه لیک
 قالاجاقلار (۷۴) اونلارین عذابی تخفیف ناپماز و (خلاص اولماقدان)
 ناامید اولارلار (۷۵) بیز اونلارا هیچ ظلم ائتمه دیک ولی اونلار
 ئوزلری ظالم جماعتیدیلر (۷۶) جهنم اهلی قیشقیریب دئیرلر ای
 جهنمین مالکی، پروردگاریندن ایسته گینن بیزیم ئولوموزه راضی
 اولسون. او دئیر که سیز بو عذابدا همیشه لیک قالانسیز (۷۷) بیز
 حق یولون سیزه گتیردیک ولی سیزدن جوخلاری حق و حقیقتدن
 خوشلاری گلمیردی (۷۸) بلی، کافرلر ئوز عمل لرینده شدت عمل
 نشان وئردیلر، بیزده اونلارین مجازات لاریندا شدت عمل نشان
 وئره ریک (۷۹) آیا کافرلر ائيله خیال ائیلیرلر که بیز اونلارین
 گیزلین سوزلرین و خلوتجه دانیشیق لارین ائشیتیریک؟ (ائيله
 دئیل) بلکه اونلارین هامیسن ائشیدیریک و اونلارین یانیندا اولان
 مامورلاریمیز (همون لحظه) اونلاری یازیرلار (۸۰) دئگین، اگر
 (محال فرضیله) رحمان اللهین اولادی اولسایدی، عبادت
 ائدنلرین اولی من ایدیم (۸۱) گویلرین و یئرین پروردگاری، و
 بو یوک عرشین پروردگاری پاک و منزّه دیر اوندان که توصیف ائیلیرلر
 (۸۲) (یا پیغمبر، اتمام حجتدن سونرا) کافرلری قویگین مصیبتده
 باتسینلار و باطل ایشلره مشغول اولسونلار تا او گونی که اونلارا
 وعده وئریلیب، گوئرسونلر (۸۳) او دور گویون و یئرین اللهی و
 او حکمتلی و بیلگین دیر (۸۴) پاک و اوجا دیر او اللهی که گویلرین
 و یئرین ملکی و حکومتی و هر نه که اونلارین آراسیندا وار، اونون
 اوچوندور و قیامتین ساعتین و وقتین بیلک اونون یانیندادیر و
 سیز اونون طرفینه قئییدرسیز (۸۵) او کسلری که الله تعالی دان
 غیریسین شفاعته چاگیریرلار، اونلار بیر کسین شفاعتینه مالک
 دئیلر مگر او کسلری که اللهین بیرلیگینه شهادت وئره لر و اونلار
 بيله لر (۸۶) و اگر اونلاردان سوئروشاسان، کیم اونلاری خلق
 ائدیب، یقینا "دئییه جکلر: الله اونلاری خلق ائدیب. بس نییه
 اونون عبادتیندن اوز دوئ ندریرلر؟ (۸۷) پیغمبر دئیر که پروردگارا،
 بو جماعت ایمان گتیرمیرلر (۸۸) یا پیغمبر (فعلا) اونلاردان
 صرفنظر ائتگین و دئگین، بسلامت. اونلار گله جکده متوجه
 اولاجاقلار (۸۹)

باغیشلیان رحم ائدن تانری آدینا

حم (قرآنین رموزیندن و اسراریندنیر) (۱) آند اولسون
 آیدین کتابه (۲) حقیقته بیز قرآنی مبارک (قدر) گئجه سی نازل
 ائتدیک تا خلقی آگاه ائدیب و (پیس ایشلرین مجازاتیندان)
 قورخوداق (۳) او گئجه ده بوتون حکمتلی امرلر بیر، بیریندن
 تفکیک اولوب آیریلار (۴) اوامری که بیزیم طرفیمیزدن صادر اولوب
 و حقیقته او امری و پیغمبرلری گوئندره ن بیزیک (۵) بو سنون
 پروردگار یون رحمتی دیر که او ائشیدن و بیلندیر (۶) گویلرین و
 بیئرین و هر نه که اونلارین آراسیندا وار، پروردگاری دیر اگر سیز
 یقین ائدسیز (۷) هیچ معبود اوندان سوی یوخدور، او دور
 دیرلیدی، ئولدورهن، او سیزین پروردگاریز و گئچمیش آتا،
 بابالاریزین پروردگاری دیر (۸) ولی هنوز کافرلر شک و شبهه ده
 اویونا مشغولدولار (۹) (یا پیغمبر) سن او گونه منتظر اولگینن که
 اوگون گویدن آشکار تو سسی ظاهر اولار (۱۰) او گوی توسسی سی
 خلقی احاطه ائدر (کافرلر دئیرلر) بودور درد آرتیران عذاب
 (۱۱) پروردگارا، بو عذابی بیزدن گوئور که بیز ایمان گتیردیک
 (۱۲) هاردان اونلار نصیحت قبول ائدیب (و ایمان گتیرلر؟) بیر
 صورتده که (اونلارین هدایتی اوچون) آشکار (دلیل لریله) پیغمبر
 گلدی (۱۳) سونرا اوندان اوز دوئندریب دئدیله: او بو سوءزلری
 (ئوزگه لردن) ئورگه شیب و دیوانه بیر شخص دیر (۱۴) البته بیز
 آز مدت عذابی سیزدن گوئوره ریک، ولی سیز گئنه ئوز کفروزه
 قئیدرسیز (۱۵) اوگون کافرلری بو یوک مصیبه گرفتار ائله ریک
 و اونلاردان انتقام آلاریق (۱۶) بیز بونلاردان قابق فرعون
 قومونی امتحان ائتدیک و اونلارین هدایتی اوچون کرامتلی پیغمبر
 گوئندردیک (۱۷) و دئدی (ای فرعون) اللهین بنده لری نین
 (بنی اسرائیلین) امورون منه تایشیرگینن، حقیقته من سیزین
 اوچون امین پیغمبرم (۱۸)

وَاللّٰهُ أَكْبَرُ لِكُلِّ شَيْءٍ وَ أَوْجَلِيقُ السَّمٰوٰتِ وَ اَلْاَرْضِ حَقِيقَتُهُ مِنْ سِرِّهِ
 آشکار حجت گتیرمیشم (۱۹) من ئوزومون و سیزین پروردگاریزه پناه
 آپاریرام بوندان که منی داشا دوءلویاسیز (سنگسار ائده سیز) (۲۰)
 و اگر منیم رسالتیمه ایمان گتیرمیرسیز، پس منله ایشیز اولماسین
 (۲۱) سونرا پروردگارین سسله یب، دئدی : پروردگارا، بونلار
 مجرم و گناهکار جماعتدیلر (۲۲) (موسی یه امر ائتدیک که) منیم
 بنده لریمی کئجه چاغی حرکت وئرگینن (و شهردن چیخارت) تا
 فرعونیلر سیزین دالیزجا کلسینلر (مسلم سیز تعقیب اولاجاقسیز)
 (۲۳) و دریانی (نیل چابین) ترک ائتگینن تا فرعون و قشونی
 غرق اولسونلار (۲۴) فرعونون قومی نه قدر باغ، باغاتی و بولاقلاری
 قویوب گئتدیلر (۲۵) و اکین یئرلری و گوئل ائولری و قصرلری
 (۲۶) و ناز و نعمتلردن که اونلارین آراسیندا غرق ایدیلر (۲۷)
 هابئلله بیز اونلاردان انتقام آلدیق و اونلارین بوتون وارلارین
 باشقا قومهارث وئردیک (۲۸) و اونلارین هلاکینه گوی و یئر آغلامادی
 و گوئل یاشی توءکه دی و اونلارا مهلت وئريلمه دی (۲۹) و بیز
 بنی اسرائیلی ذلت و خواریق عذابیندن نجات وئردیک (۳۰) فرعونون
 شربندن که او ظلم ائدنلرین و تجاوزکارلارین باشچی سی ایدی (۳۱) بیز
 موسی نی و اونون قومونی علم و دانشله اهل عالمه تفضیل وئردیک
 (۳۲) بیز اونلارا آیتلر و معجزه لر وئردیک که اونلاردا آشکار
 امتحان وارایدی (۳۳) البته بونلار (مکه نین مشرکلری) دئییرلر
 (۳۴) بیز اول دفعه ئولندن سونرا، بیر داها دیریلیب، قبردن
 چیخان دئیلیک (۳۵) اگر سیز دوغری دئییرسیز، پس بیزیم آتا،
 بابالاریمیزی (که ئولوبلر) دیریلدین و گتیرین (۳۶) (اونلارا
 دئگینن) آیا اونلار یاخشی دیلار یا تبع (یمن) قومی و اونلاردان
 ایره لی قوملر؟ چون مجرم و گناهکار قوم ایدیلر، بیز اونلارین
 هامیسین هلاک ائله دیک (۳۷) بیز گویلری و یئری و اونلارین
 آراسیندا اولانلاری بیهوده خلق ائتمه میشیک (۳۸) بیز اونلاری
 خلق ائتمه دیک مگر حقله لکن خلقین چوخی بیلیمیرلر (۳۹)

مسلمان قیامت گونی اونلارین (مومنه، کافرین) آیریلما
 گونیدیر و اونلارین هامیسی نین وعده گاهی دیر (۴۰) اوگون هیچ
 دوست ئوز دوستونا بیر زاد کمکلیک ائده بیلر و
 اونلارا کمکلیک اولماز (۴۱) مکر او کس که الله اونا
 رحم ائله و الله قدرتلی و رحم ائدندیر (۴۲) ز قوم آغاجی،
 جهنمین محصولی (۴۳) گناهکارین خوراکی دیر (۴۴) قاینار فلزات
 کیمی قارینلاردا قاینار (۴۵) داغ سو قاینیان کیمی (۴۶) خطاب
 اولار، گناهکارلاری توتون و جهنمین او رتاسینا آتون (۴۷) سونرا
 عذاب اوچون قاینار سو اونون باشینا توکون (۴۸) (ودئون)
 جهنمین عذابین دادگینن که سن جوج عزیز و گرامی س (۴۹) بو
 همون عذاب دیر که سن اونون باره سینده شک ائلیردین (وابنا -
 نمیردین) (۵۰) (اوگون) تانری دان قورخانلار امین بئرده دیر
 (۵۱) بهشت باغلاریندا و بولاقلار کناریندا (۵۲) اییکدن و
 ابریشمدن پالتار گئییب و (تختلر اوستونده) بیر، بیرله اوز نه
 اوز اگله شلر (۵۳) هابئله اونلاری بهشتین حوری لرله نزویج ائده
 ریک (۵۴) بهشت باغلاریندا هر نوع میوه و یئمیش ایستیه لر،
 اطمینانله اونلار اوچون حاضر دیر (۵۵) اونلار بهشته تولوم
 دادین دادمارلار مکر اولینجی ئولمگی و الله اونلاری جهنمین
 عذابیندن ساخلادی (۵۶) (بونجات تایماق) سنون بروردگار یوین
 فضل و رحمی دیر و بو ئوزی بوک موفقیت و سعادت دیر (۵۷)
 بودور که بیر قرآنی سنون دیلیموه (تابع لریوه) سیل و آسان قرار
 وئردیک تا مگر مخلوق حقایقه متوجه و مندکر اولالار (۵۸) پس سن
 (اللهین کمک لیگینه) منتظر اولگینن، اونلارده (اللهین عذابینه)
 منتظر دیر (۵۹)